

DEBRECENI ÍTÉLŐTÁBLA

Pf. II. 20.126/2009/8. szám

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG NEVÉBEN!

A Debreceni Ítéltábla a Fónyad és Társai Ügyvédi Iroda (ügyintéző: dr. Fónyad Dezső ügyvéd, Miskolc, Soltész Nagy Kálmán utca 4. I. emelet 2. szám) által képviselt felperes neve (címe) felperesnek a Bartus Ügyvédi Iroda (ügyintéző: dr. Bartus Marianna ügyvéd, Miskolc, Arany János utca 2. I. emelet 4. szám) által képviselt I.rendű alperes neve (címe) I. rendű, valamint a dr. Tuza Tamás ügyvéd (Miskolc, Széchenyi utca 19. I. emelet 4. szám) által képviselt ... Város Polgármesteri Hivatala (címe) II. rendű alperesek ellen közigazgatási jogkörben okozott kár megfizetése iránt indított perében a Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Bíróság 10.P.22.660/2007/16. számú ítélete ellen a felperes által 17. sorszám alatt előterjesztett, valamint az I. rendű alperes által 19. sorszám alatt előterjesztett és 20. sorszám alatt indokolt fellebbezések folytán meghozta a következő

Ítéletet:

Az ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét részben megváltoztatja és a felperes keresetét elutasítja, mellőzi az I. rendű alperes kötelezését perköltség és illeték megfizetésére, a felperes által az I. rendű alperesnek fizetendő perköltség összegét 10 000 (Tízezer) forint általános forgalmi adót tartalmazó 60 000 (Hatvanezer) forintra felemeli, a felperes által megtérítendő kereseti illeték összegét 60 000 (Hatvanezer) forintra felemeli.

Kötelezi a felperest, hogy 15 nap alatt fizessen meg az alpereseknek személyenként 5 000 (Ötezer) forint általános forgalmi adót tartalmazó 30 000 (Harmincezer) forint fellebbezési eljárási költséget és térítsen meg az Államnak külön felhívásra 60 000 (Hatvanezer) forint fellebbezési illetéket.

Az ítélet ellen nincs helye fellebbezésnek.

Indokolás:

A felperes a perbeli időszakban még házasságban élt férjével, **GM** ral és a férj tulajdonát képező ... szám alatti ingatlanban közös háztartásban nevelték gyermeküket, a 2003. február 15-én született **GB-t**.

2007. május 23-án kiskorú **GB** apai nagyanyja, **GI** megjelent az I. r. alperes polgármesteri hivatalnál, ahol bejelentéséről a gyámügyi előadó jegyzőkönyvet vett fel. A bejelentésében **GI** előadta, hogy unokája veszélyhelyzetben van, a felperes több alkalommal megverte a gyermeket és a férjét is, ez utóbbi jelenleg táppénzen van, mivel elájult a munkahelyén, „tönkretette a felesége”. Az unokáját és a fiát is félti, már többször kérte a felperest, hogy forduljon orvoshoz, kezeltesse magát, mert ebben a hónapban az óvodában is cirkuszt, verekedni akart. A vezető óvónő felhívta a felperes figyelmét, hogy a gyermeket pszichológushoz kellene vinnie, mert a gyermek magatartásával problémák vannak, fél az óvodában. A felperes ígéretet tett arra, hogy a gyermeket pszichológushoz viszi, de a mai napig nem intézett semmit. **GI** kérte, hogy a felperest kezeltessek, mert mindenkit tönkre tesz maga körül. Úgy nyilatkozott, hogy amíg a felperes orvosi kezelés alatt van, vállalja az unokája felügyeletét és gondozását.

Ugyanezen a napon kelt az a polgármesteri hivatalnál ugyanezen a napon iktatott jelzés, amelyben a Napközi-otthonos Óvoda hivatalosan intézkedést kért a gyermekjóléti szolgálattól **GB** ügyében, hivatkozva arra, hogy a gyermek az óvodában magatartási problémákkal küzd, ideges, agresszív, a többi gyermeket bántalmazza, rúgja, harapja. Édesanyja nem kellő türelemmel neveli a gyermekét, az óvoda-pedagógusok megfigyelése szerint fél édesanyjától. Az óvodapedagógusok segítséget próbáltak nyújtani a szülőnek beszélgetéssel, szakkönyvek kölcsönzésével. Az óvoda vezetője fogadóórára behívatta a felperest, mert az intézmény folyosóján egy másik szülővel hangosan kiabált, veszekedett. A beszélgetés során a felperessel abban állapodtak meg, hogy pszichológust keres a gyermeknek, s ezt jelzi az óvoda felé. Ez azonban a jelzés napjáig nem történt meg. A jelzést tartalmazó okiratot cégszerűen **H** és **B** óvónők írták alá, és azon az óvoda bélyegzőlenyomata is megtalálható.

Ugyancsak ezen a napon vett fel az I. r. alperes gyámügyi ügyintézője a kiskorú **GB** ideiglenes elhelyezése tárgyában környezettanulmányt az apai nagyszülők ... szám alatti ingatlanában.

A környezettanulmány előrenyomtatott nyomtatványon készült, azt az apai nagymama és a gyámügyi ügyintéző a személyes adatok feltüntetésére után írta alá, ezt követően a környezettanulmány 8. pontja tartalmazza a kiskorú ügyeinek szempontjából lényeges megállapításokat és a család körülményeinek értékelését. Ezt a részt már csak a gyámügyi ügyintéző írta alá. A fontosabb megállapítások az apai nagyszülők lakásának leírására vonatkoznak, tartalmazza továbbá e részben az okirat az apai nagymama által előadottak összefoglalását. Eszerint a nagymama jelezte május 23-án, hogy a felperessel komoly problémák vannak, kiabál, veszekedik és verekszik, a gyermekét nem megfelelően neveli, ezért kéri a gyámhatóság segítségét, hogy intézkedjen, illetve a felperes kezeltetése ügyében segítsen. A felperes a gyermeket állandóan bünteti, a játékaival nem hagyja játszani, nem engedi másokhoz. A gyermeket veri, semmihez sem szabad nyúlania, mert a felperesnél csillogó rend van. A felperes férje is tönkrement idegileg, munkahelyén összeesett, jelenleg táppénzen van. A felperes mindenkit kikészít a környezetében. Az apai

nagymama vállalja a gyermeket, „csak már történjen valami” az anya kezeltetésével kapcsolatban, mert attól fél, hogy valami tragédia fog bekövetkezni. A gyámügyi ügyintéző megállapította, hogy az apai nagymama alkalmas a gyámságra. Eddig is vigyázott a gyermekre, sokszor ment érte az óvodába, ugyanis a felperes egy héten kétszer iskolába jár, ezeken a napokon a gyermek az apai nagyszülőknél alszik, és ragaszkodik is hozzájuk.

Ugyancsak május 23-án készített környezettanulmányt a gyámügyi ügyintéző az anyai nagyszülők tulajdonában álló ... szám alatti ingatlanban, bár eredetileg a helyszín megjelölésénél a környezettanulmány az utca megjelölésénél a „Csok” megjelölést tüntette fel, azonban ezt utóbb áthúzták. A szülők adatainak feltüntetését követően a környezettanulmányt mind a felperes, mind férje, mind a gyámügyi ügyintéző aláírta. A 8. pontban a gyámügyi ügyintéző többek között rögzítette, hogy a szülők 2002. július 20-án kötöttek házasságot, melyből 2003. február 15-én ... született a kiskorú gyermek. A gyermeket az anya 5 hetes korában felügyelet nélkül hagyta, ekkor a gyermek fejre esett, eszméletét veszítette, Budapesten műtötték meg, 2003. március 9-től 2003. júniusáig kórházban volt. 1 éves koráig Budapestre hordták vissza ellenőrzésre, utána pedig ... kellett volna visszavinni, de erre nem került sor. 2006. áprilisa óta a gyermek óvodába jár. A családban gyakoriak a veszekedések, kiabálások és előfordul a verekedés is. Az óvoda jelzése alapján a gyermek magatartási problémákkal küzd, ideges, agresszív, a többi gyermeket bántalmazza, rúgja, harapja. Édesanyja nem kellő türelemmel, szeretettel neveli gyermekét, megfigyelés alapján a gyermek fél édesanyjától. Az édesanyját az óvodavezető fogadóórára behívatta, mert az édesanya hangos inzultusba keveredett a folyosón egy másik szülővel. A megbeszélés során abban állapodtak meg, hogy a felperes a gyermeket pszichológushoz fogja vinni, de ez a mai napig nem történt meg. A gyermek apai nagymamája is felvetette, hogy a felperes beteg, kezelteni kell, a felperes férje idegileg tönkre ment, jelenleg táppénzen van. A gyermeket is kezelteni kell. Rögzítette a feljegyzés, hogy a szülők hozzájárultak a gyermek apai nagymamánál történő ideiglenes elhelyezéséhez. A környezettanulmánynak ezt a részét csak a gyámügyi ügyintéző írta alá.

A miskolci Semmelweis Kórház Pszichiátriai Szakrendelése a 2005. május 25-én elvégzett vizsgálat alapján a felperesnél neurasténia betegséget diagnosztizált. Az anamnézisben utalt arra, hogy a felperes 5 éve tartó házasságában annak kezdete óta állandó familiáris konfliktushelyzet áll fenn.

2007. május 30-án iktatták az I. r. alperes hivatalában azt a ... község Gyermekjóléti Szolgálatának ügyintézője, **IM** által szintén 2007. május 23-án elkészített javaslatot, amelynek tartalmából az állapítható meg, hogy a gyermekjóléti szolgálat ügyintézője 2007. május 23-án a felperessel, az anyai nagyszülővel, a gyermek apjával és apai nagyszülőkkel elbeszélgetett, mert ugyanezen a napon jelzés érkezett a szolgálathoz az óvodától. A családtagoktól a gyermekjóléti szolgálat ügyintézőjének tudomására jutott, hogy súlyos családi válság van a családban. A felperes és az apa is labilis idegrendszerűek. A gyermek fél. Az anya és az apai nagymama között e napon heves szóváltás alakult ki, melynek fültanúja volt az egész utca. Az esetfelvételi lap környezettanulmány része tartalmazza, hogy a gyermekjóléti szolgálat az óvoda jelzése alapján intézkedett. A szolgálat ügyintézője a helyszíni eljárás és az elbeszélgetés alapján rögzítette, hogy a felperes családjá igényesen berendezett, összkomfortos családi házban lakik, mely az apa tulajdona, mert a

házasságkötéskor a felek házassági szerződést írtak. A lakásban mindenütt pedáns rend uralkodik. A gyermeknek saját szobája van, de korábban is többször tartózkodott az apai nagyszülőknél, szeret ott lenni és az édesanya sokszor bízta a felügyeletükre.

Szintén a családtagokkal történő beszélgetés során jutott a gyermekjóléti szolgálat tudomására, hogy a felperes hirtelen természetű, lobbanékony, sokat hangoskodik, kiabál a gyermekkel is, vagy férjével a gyermek jelenlétében. A házastársak között a családtagok elmondása alapján tettlegességre is sor került már. Az apa idegileg kimerült, emiatt munkahelyén elájult, azóta táppénzen van. Az apának korábban alkohol problémái is voltak. Az anya iskolába jár, ilyenkor a kislányra az apai nagyszülők vigyáznak. Rögzítette a gyermek 5 hetes korában történt balesetét is. A gyermekjóléti szolgálat munkatársának következtetése szerint a családtagokkal elbeszélgetve számára szembeűnő lett, hogy a szülők között mélyről eredeztető konfliktus van, mindketten idegileg kimerültnek látszottak a személyes beszélgetés során. Az apa nem tudta magát kifejezni, az anya viszont nagyon hevesen reagált minden megszólalásában. A felperes a férjét tiltja a férje szüleitől, a találkozásokot követően a felperes és az apa között állandóan konfliktus bontakozik ki, amely a gyermek előtt zajlik. Javaslat szerint a szülőknek ki kellene vizsgáltatniuk magukat, szükség esetén kezelteni kellene magukat. Miután hallani sem akarnak a válásról, házasságuk megmentése céljából a szolgálat fontosnak tartaná a családterápián való részvételt.

Az I. r. alperes jegyzője a 2007. május 23-án meghozott 1077-2/2007. számú határozatában a kiskorút 2007. május 23-tól kezdődően 30 napra ideiglenes hatállyal az apai nagymamánál helyezte el és utalt arra, hogy az iratok egyidejű megküldésével megkeresi a II. r. alperes gyámhivatalát a hatáskörébe tartozó gyermekvédelmi intézkedés megtétele céljából. Felhívta az apai nagymamát, hogy a gyermeket a határozat kézhezvételekor vegye magához, és hogy vigye el nevelési tanácsadóba. Felhívta a szülők figyelmét, hogy kezeltesék magukat, mivel idegileg kimerültek. A határozatot azonnal végrehajthatónak nyilvánította, azonban ellene fellebbezési jogot biztosított. (Ezt követően a 2007. június 11-i keltű 1077-4/2007. számú határozatában a fellebbezési jog biztosítására vonatkozó részében a korábbi határozatot saját hatáskörben módosította, megállapítva, hogy az ellen fellebbezési lehetőséget a jogszabály nem enged meg.) A döntése jogszabályi alapjaként az 1997. évi XXXI. törvény (Gyvt.)

107. §-át, valamint a 149/1997. (IX. 10.) Korm. rendelet (Gyer.) 95. és 97. §-ait jelölte meg.

Az I. r. alperes a határozat indokolásában rögzítette az óvodai jelzés tartalmát, a kiskorú 5 hetes korában történt balesetének körülményeit, valamint az apai nagymama bejelentésében foglaltakat. A határozatot a tértivevény tanúsága szerint a felperes május 25-én kézhez vette.

2007. május 29-én a felperes megjelent az I. r. alperes polgármesteri hivatalban, ahol aláírta azt a gyámügyi ügyintéző által felvett jegyzőkönyvet, amely szerint ekkor úgy nyilatkozott, hogy május 23. óta a gyermeket napi rendszerességgel látogatja az apai nagymamánál, férjével együtt. 2007. május 25-én a férjével együtt pszichiátriai szakrendelésre, családterápiára mentek. Mindent megtesz azért, hogy a gyermeket

visszakapja. A legközelebbi családterápiás rendelés 2007. május 30-án lesz. Előadta, hogy „nekem ez az intézkedés gyors volt, de meg akarok mindent tenni azért, hogy a gyermek visszakerüljön a szülőkhöz”. Csatolta a családterápián felvett ambuláns lapot.

Az I. r. alperes 2007. május 31-én valamennyi, az előbb ismertetett iratot az elsőfokú ideiglenes elhelyezést tartalmazó határozattal együtt megküldte a II. r. alpereshez, amely a 2007. június 6-án kelt 10901/2007. szám alatti levelében értesítette - többek között - a felperest arról, hogy a gyermek ideiglenes hatályú elhelyezése tárgyában 2007. május 31-én megindult előtte az eljárás.

2007. május 31-én a ... Gondozási Központban készült jegyzőkönyv, amely rögzítette az apa, **GM** és az apai nagyszülő nyilatkozatát, mely szerint akkor, ha az apa meglátogatja a szüleit, vagy a családja szóba kerül, a felperes viselkedésében időnként rohamok, dühkitörések jelentkeznek. Az apai nagyszülőkre vonatkozóan rögzítette, hogy a két nagyszülő egymás közti kapcsolata harmonikus. Egyedül a felperes férje, G. fiuk van tiltva tőlük, haza nem mehet, csak cirkuszosk árán. Ugyanakkor a felperes több esetben is felkeresi az apai nagyszülőket.

A II. r. alperes 2007. május 31-én iktatta az I. r. alperes által felterjesztett iratokat.

2007. június 1-jén a II. r. alperes jegyzőkönyvet vett fel a hivatalban idézés nélkül megjelent **GM** és **GI** nyilatkozatáról. A jegyző-könyvben **GM** részletesen beszámolt a házassági konfliktusokról. Előadta, hogy vidéken dolgozik, 10 nap után 2 vagy 4 napot tölt otthon. Ezeken a napokon mindig volt veszekedés közte és a felperes között, ezek alkalmával a felperes úgy ordít, hogy még a távolabbi szomszéd is hallja. Ezek a veszekedések nagyon hangosak, ilyen alkalmakkor a gyermek sokszor sír. Amikor a gyermek elkezd sírni, a felperes általában visszafogja magát, abbahagyja a veszekedést és megnyugtatja a gyermeket. A gyermek ragaszkodik a felpereshez, de hozzá is, és szereti a nagyszüleit is, akik egyébként nem nevelik őt ellenük. A gyermek olyat is látott már, amikor ők összeverekedtek. Ő a megoldást abban látja, hogy a felperesnek olyan ideg orvos kellene, aki segítene neki ezt az állandó idegességet gyógyszerekkel kezelni. Az óvónő neki is elmondta, hogy a gyermek nem hallgat senkire az óvodában, verekedik, lökdösődik, csúnyán beszél, valószínűleg azt „csinálja”, amit otthon lát. Ő azt nem látta, hogy a felperes bántotta volna a gyermeket, bár az előfordult, hogy a fenekére ütött, de ilyet ő is tett már. A felperes viszont azt nem engedi, hogy a gyermek a ruháját összepiszkolja, állandóan figyelmezteti, hogy vigyázzon, ne legyen piszkos. Nem engedi játszani, csak hogy ne pakoljon szét, le kell ülnie tv-t nézni, mert a felperes rendmániás, amivel őt is állandóan kikészítette. Beismerte, hogy korábban rendszeresen italozott, de ez mostanra megszűnt. Az italozást az állandó veszekedések miatt kezdte el. Ő egyelőre azt szeretné, hogy a gyermek mindaddig a szüleinél maradjon, amíg a felperes kezelése nem hoz eredményt.

2007. június 4-én a felperes is megjelent - ugyancsak idézés nélkül - a II. r. alperes hivatali helyiségében, a nyilatkozatát jegyzőkönyvben rögzítették. A felperes is részletesen beszámolt a május 23-i eseményekről. E szerint keddi és csütörtöki napokon, amikor előadásokon vesz részt, miután a férje nem vállalja a gyermek felügyeletét, az anyósa és

az anyja segítségét szokta igénybe venni. Május 23-ára virradó éjszaka a gyermek az apai nagymamájánál aludt, és 23-án reggel ő ment érte, hogy óvodába vigye. Előző este azonban a férjével összeveszett, mert érzése szerint az apai nagyszülők a férjét befolyásolják ő ellene. A szóváltás közben a férje kirúgta a lábait alóla, ő hanyatt esett, ekkor a férje többször belerúgott. Másnap reggel ezt elpanaszolta az anyósának, aki azt válaszolta, hogy a férje jól tette, hogy bántotta, mert megérdemelte. Emiatt vitába keveredett az anyósával, aki őt pofon vágta, ekkor nekiesett a konyhapultnak. A gyermek ennek is tanúja volt, s elkezdett sírni. Otthon tovább folytatódott a vita, ő és az anyósa kiabáltak egymással, és a gyermek ennek is tanúja volt. Az elhelyező határozatban leírtakat, azt, hogy kezeltesse magát, a jelenlegi lelki és idegállapota miatt indokoltnak tartja. „Talán jobb is így a gyerekeknek, hogy távol van egy kicsit... valóban vannak olyan problémák” - adta elő - „amelyeket meg kell oldani, ezért - bár szívszakító, hogy nincs velem - én egyelőre elfogadom ezt a 30 napot, de többet nem. Én mindent megteszek, amit kértek tőlem azért, hogy a lányom visszakerüljön hozzám”.

2007. június 6-án a II. r. alperes tájékoztatást kért az I. r. alperestől arra vonatkozóan, hogy történt-e az eltelt időben a család életében olyan lényeges változás, amely indokolná a gyermek családba történő visszahelyezését. Ugyanezen a napon megkereste a ... Védőnői Szolgálatot, a ... Napközi otthonos Óvodát, a ... Gyermekjóléti Szolgálatot, a kiskorú háziorvosát tájékoztatás, illetve véleményadás végett.

2007. június 18-án iktatta a II. rendű alperes az I. rendű alperestől faxon érkezett igazolást arról, hogy a felperes 2007. június 13-án a miskolci Semmelweis Kórház Pszichiátriai Osztályán családterápiás konzultáción vett részt. A felperes férje 2007. július 26-án vett részt ugyanezen intézmény igazolása szerint családterápiás konzultáción. Az igazolás 2007. június 26-án érkezett meg az I. rendű alperestől faxon a II. rendű alpereshez.

A ... Gondozási Központ Gyermekjóléti Szolgálat a II. r. alperes megkeresésére 2007. június 20-án újabb környezettanulmányt készített a felperes és férje, valamint az apai nagyszülők ...szám alatti lakásán. Az erről készült feljegyzés szerint június 11-én családlátogatást tettek a szülőknél. A felperes beismerte, hogy az apai nagyszülők évek óta sokat segítenek a gyermek ellátásában és felügyeletében. Az ügyintéző meglátása szerint a házastársak nem tisztelik egymást, egymással csúnyán beszélnek, arrogánsak, indulatosan, vagy nem szólnak egymáshoz, és a gyermek viselkedésében ez köszön vissza. A gyermek dühkitöréseinek kezelésére a nagyszülők pszichológus segítségét kérték. A gyermekhez nem járnak kortársai, inkább csak ő megy át a szomszédba. A felperes elismerte, hogy havonta vannak „érzelmi kitörései” melyeket időnként kontrollálni nem tud. Amikor a „kislányt ellökte a biciklivel, akkor sem emlékszik, hogy történt”. Rögzítette a környezettanulmány a gyermek óvodai viselkedésének problémáit, továbbá azt is, hogy a gyermek mindig szívesen maradt az apai nagyszülőkkel, látszik a hozzájuk való ragaszkodása. Az apai nagymama elmondása szerint időnként sír az édesanyja után, és örül, ha megérkezik kapcsolattartásra. (Iktatva: 2007. június 21.)

A ... Napközi-otthonos Óvoda vezetője 2007. június 19-én a II. r. alperes részére pedagógiai véleményt adott a gyermekről, e szerint a gyermek már óvodába érkezésekor

eleve nyughatatlan természetű volt, hajlamos a verekedésre és kötekedésre. Társaival gyakran konfliktusba keveredik, magatartászavaros. A felnőttektől gyakran megkérdezte, ha rosszat tett: „nem versz meg?” Az óvodapedagógusok gyakran beszélgettek az édesanyjával, hogy nevelési tanácsokat adjanak neki, következetességre, türelemre, dicséretekkel való ösztönzésre biztatták és pedagógiai jellegű szakkönyveket is adtak neki. Bár a felperes érezte és elismerte hogy probléma van a gyermekkel, és szóban ígéretet is tett arra, hogy a nevelési tanácsadóba elviszi, végül azonban konkrét intézkedés tudomásuk szerint nem történt. Az óvodavezető az ismétlődő gyermeki verekedések miatt behívatta a felperest, és megállapodtak, hogy magánúton pszichológushoz fogja vinni. A gyermek a mindennapi megnyilvánulásaiban utal a családban meglévő konfliktusokra, azokat gyakran elmesélte az óvónőknek. Az agresszió, a feszültség felfedezhető játékában, viselkedésében. Nagymozgása rendezetlen, figyelme szétszórta, kapkodó. Tény, hogy a gyermek érzelmileg labilis, szakember, pszichológus segítségére van szüksége. A vélemény 2007. június 22-én érkezett meg a II. r. alpereshez.

Az I. r. alperes a 2007. június 19-én kelt, és a II. r. alperesnél június 25-én iktatott 1077-6/2007. számú válaszlevelében arról értesítette a II. r. alperest, hogy az eltelt idő óta a családba történő visszahelyezést alátámasztó változás nem történt. A felperes „nem hagyott fel zűrös magatartásával”, s bár két esetben elköltözött az édesapjához, mindkétszer visszament a férjéhez. 2007. június 15-én újból elhagyta a közös családi otthont, visszament a szüleihez, 2007. június 16-án a holmiját is elvitte otthonról, és állítása szerint beadta a válókeresetet, kezdeményezte továbbá a gyermek nála történő elhelyezését is. 2007. június 18-án bejelentkezett a szüleihez, ahova a gyermeket is be akarta jelenteni, de ezt a ... gyámhatóság megtagadta. A gyermek védelembe-vételének elrendelésével nem oldható meg a gyermek egészséges értelmi és érzelmi fejlődése. A szülők között a viszony elmérgesedett, nem hajlandóak együttműködni, a felperes folyamatosan agresszív, újabb családlátogatás hatására sem volt hajlandó elmenni a családterápiára. A gyermek látogatásakor a gyermeket hitegeti, hogy majd meglátogatja, de ennek nem tesz eleget. A szülők nem alkalmasak a gyermek nevelésére. A gyermek nevelésére az apai nagymama alkalmasabb. A felperes nem látja be, hogy kezelésre van szüksége, csupán egyszer vettek részt családterápián. Az apa sem szedi a gyógyszert és egyikük sem tesz meg mindent annak érdekében, hogy változtassanak az életvitelükön.

Az I. r. alperes e tájékoztatáshoz csatolva megküldte a II. r. alperesnek

- azt a 2007. június 19-én készített hivatalos feljegyzést is, amely **BG ...**, ... szám alatti lakos aláírt nyilatkozatát tartalmazza, mely szerint 2 éves volt a gyermek, amikor először hallotta, hogy a felperes kiabál, ordítózott, őrzöngött, azóta folyamatosan tart ez a helyzet, a férj és a gyermek teljesen tönkrement idegileg. A gyermek veszélyhelyzetben volt, mindig attól félt, hogy valami tragédia fog bekövetkezni.

- azt a 2007. június 16-án az I. r. alperes hivatalában felvett jegyzőkönyvet, amely **GM** nyilatkozatát tartalmazza. A férj elmondta, hogy a házasságkötés óta „cirkuszos” a családi életük, amely folyamatosan rosszabb lett. 1 éve 2-3 havonta jönnek rohamok a felperesre, földhöz vágja magát, tör-zúz, verekszik. A verekedést minden esetben a felperes kezdeményezi, volt, hogy késsel szaladt neki, vagy fakanalat vett elő. 2007. május 23-án a felperes elment a férje édesanyjához a gyerekért, ekkor nekiment az anyósának, akitől

kapott egy pofont. Ezután előbb a férj édesanyja, majd a felperes a gyerekekkel visszajött a ... szám alá, a felperes a gyereket biciklivel hozta. A biciklit a gyerekekkel együtt elengedte és nem törődött vele, hogy mi lesz a gyerekekkel, csak ment az anyósa felé és ordított. Kérte a felperes férje, hogy a gyermeket nála helyezték el.

- azt a 2007. június 19-én kelt hivatalos feljegyzést tartalmazó okiratot, amelyet **SF**, ...,... szám alatti lakos is aláírt, és amely szerint a szomszéd elmondta, hogy a felperes a szomszédokkal sem tartott jó kapcsolatot, nem lehetett hozzájuk átmenni, a gyermek sem játszhatott az udvaron, a felperes állandóan takarított. Idegileg kikészítette a férjét és a gyermeket is. 2007. május 23-án csak a nagy ordítózásra lett figyelmes, kint sepregetett, megnézte mi történt, s látta, hogy a felperes őrvongott, az anyós jött ki és elmondta, hogy az anya a gyermeket elhajította a biciklivel. Nagyon sokszor kiabált, őrvongott a felperes, a gyermek veszély-helyzetben volt.

- azt a felperes szüleinél 2007. június 19-én készített környezettanulmányt, amelyben a gyámügyi előadó rögzítette, hogy a felperes elköltözött otthonról a szüleihez. A szülők a felperes lakhatását, eltartását és taníttatását vállalták.

A környezettanulmány felvételekor a felperes nem volt otthon, fodrásznál volt-jegyezte meg a jegyzőkönyv végén a gyámügyi előadó.

A ... Egészségvédelmi Kör Anya- és Csecsemővédelmi Tanácsadó védőnője, **BB** a 2007. június 22-én kelt véleményében - a megkeresésre hivatkozva - azt közölte a II. r. alperessel, hogy a május 23-i ideiglenes elhelyezésről a gyermekjóléti szolgálattól értesült. Ezt követően a szülőkkel és a közeli családtagokkal folytatott beszélgetései során kiderült, hogy a házaspár viszonya nagyon megromlott, az utóbbi időszakban a problémáik egyre inkább kiéleződtek. A viták, veszekedések szinte mindennapossá váltak, amelynek gyakran a 4 éves kislány is tanúja volt. Meglátása szerint ez a gyermek érzelmi, erkölcsi fejlődését negatív irányba befolyásolja, ami tükröződik az óvodai magatartásán is. (Agresszív viselkedés, csúnya beszéd) Tudomása szerint jelenleg mindkét szülő ideggyógyászati és családterápiás kezelésre jár, így addig, amíg az orvosi kezelés fennáll, illetve a szülők közti viszony valamilyen módon nem rendeződik, a gyermek apai nagyszülőknél való elhelyezését indokoltnak tartja.

2007. június 17-én **AG** klinikai szakpszichológus adott pszichológiai véleményt a gyerekekről az ideiglenes gyám, **GI** megkeresését követően. Annak előrebocsátása mellett, hogy pontosabb vizsgálati eredményhez huzamosabb vizsgálat és terápia indokolt, a szakpszichológus megállapította, hogy a gyermek a vizsgálati helyzethez csak nagyon nehezen és csak rövid ideig volt képes alkalmazkodni, határokat, kereteket nehezen tart be, irányítást alig fogad el, együttműködésre rövid ideig képes, figyelme labilis, játékban nem mélyül el, a játékhelyzetekből is kilép, gyakori tevékenységváltás jellemzi. Játékában megjelenő tartalom az agresszió, valamint nyílt feszültségjegyek. Hosszabb oldódási idő után vonható feladathelyzetbe. Az értelmi fejlettségi vizsgálat szerint az értelmi fejlettségének színvonala, rajz és játékszintje elmarad az életkorában elvárttól. Értelmi struktúrája 3 éves szinten sem zárt. 4 éves szinten mindössze egy próbában tudott teljesíteni. Nagyobb elmaradás mutatkozik az auditív észlelés (hallásészlelés) területén. Javasolja érzékszervi vizsgálatok elvégzését a lehetséges szervi ok kizárása, valamint a

korábbi sérülés miatt. A gyermek tüneteinek hátterében több ok húzódhat meg, egyrészt a szüléskori kockázati események, másrészt a csecsemőkori fejsérülésének és azt követő műtétnek esetleges következményei, valamint a családi élet súlyos, huzamos ideje fennálló zavara (a nagyszülő elmondása szerint), és esetleges örökletes tényezők. Mindezek együtthatásának eredménye lehet a magatartási tünetek, az érzelmi és értelmi fejlődés megzavart ritmusa. További vizsgálatok javasoltak. A szakvéleményt - az iratok tanúsága szerint - I. r. alperes 2007. június 29-én faxon továbbította a II. r. alperes részére.

2007. július 2-án a II. r. alperes megkereste a miskolci Semmelweis Kórház Pszichiátriai Osztályát, tájékoztatást kérve arról, hogy a felperes és férje megjelentek-e, és hány ízben családterápiás konzultáción, és ezek milyen eredménnyel végződtek, biztosítottak-e a kiskorú családba visszahelyezésének feltételei. Megkereste továbbá a ... Egységes Pedagógiai Szak-szolgálati Központot is, kérve a gyermek vizsgálatát arra kiterjedően is, hogy az egészséges fejlődéséhez szükséges családi háttér az apai nagyszülőnél biztosított-e.

2007. július 4-én az apai nagyszülő kérelmet terjesztett elő a II. r. alperesnél az iránt, hogy a felperes és a gyermek közti kapcsolattartást a gyermekvédelmi szolgálatnál írja elő, mert a gyermek az édesanya jelenlétében a biztatgatás hatására ordít, toporzékol, ő pedig - utalva a korábbi tettelegesséig fajuló vitára - fél egyedül maradni a felperessel a látogatások alkalmával.

A II. r. alperes a 2007. július 6-án meghozott 10901-16/2007. számú határozatával az eljárási határidőt 15 nappal meghosszabbította, erről az ügyfeleket, köztük a felperest is értesítette.

A II. r. alperes megkeresésére a felperes és családjának háziorvosa dr. **JF** közölte a II. r. alperessel, hogy a felperes saját kezdeményezésére történt mindkét szülő részére pszichiátriai beutalás, vizsgálat, és gondozásba vétel, egyébként a szülők nem állnak semmilyen betegség miatt kezelés alatt. A szülők egymás közti konfliktusáról csak közvetve szerzett tudomást.

2007. július 17-én a II. r. alperesnél hivatalos feljegyzés készült arról, hogy a miskolci Semmelweis Kórház Ideg-szakrendeléséről szerzett tájékoztatás szerint, noha május 25-én mindkét szülő bent járt a szakrendelésen, ahol mindkettejük részére gyógyszerrel írtak fel és párterápiát javasoltak, a felperes a június 22-i kontrollvizsgálaton már nem jelent meg.

2007. július 18-án a II. r. alperesnél meghallgatták az apai nagymamát, aki elmondta, hogy amikor az ideiglenes hatályú elhelyezés történt, úgy nyilatkozott, hogy vállalja a gyermek nevelését és gondozását, de nem kíván gyám lenni, mert remélte, hogy a szülők között fennálló problémák a gyermek kiemelésének ideje alatt rendeződni fognak. Figyelemmel azonban arra, hogy nem rendeződtek a problémák, a szülők a családterápiát abbahagyták, a felperes elköltözött a szüleihez és beadta a válópert, nem látja megoldottnak a gyermek helyzetét, ezért kéri gyámul való kirendelését, kéri továbbá, hogy a II. r. alperes kezdeményezze a bíróságon a gyermek hozzá történő végleges elhelyezését.

2007. július 23-án a II. r. alperes ismételten meghallgatta az apai nagymamát, valamint a felperest. Ekkor már jelen volt a felperes meghatalmazott ügyvédjeként dr. ... ügyvéd is a meghallgatáson. A felperes ekkor terjesztette elő az apai nagymama kapcsolattartás szabályozására vonatkozó kérelmének elutasítása iránti kérelmét és a folyamatban lévő gyámhatósági eljárás teljes körű megszüntetését, hivatkozva arra, hogy az óvodai jellemzések alapján kitűnik, hogy a kiskorú védelmére indított eljárás kárt okozott a kiskorúnak, őt fejlődésében visszavetette, mentális problémákat okozott, a gyermek azóta nem szobatiszta. Ezen kívül a gyámhatósági eljárásnak nem voltak meg az anyagi jogi alapjai, nem állt fenn a Gyvt. 72. §-ának (2) bekezdésében szabályozott súlyos veszélyeztetettség.

A II. r. alperes a 2007. július 27-én meghozott 10.901-23/2007. számú határozatában a gyermek ideiglenes hatályú elhelyezését fenntartotta, és az apai nagymamát, **GI**t gyámul kirendelte. A határozatát azzal indokolta, hogy a rendelkezésre álló, a fentiekben részletezett valamennyi információt figyelembe véve úgy ítélte meg, hogy a szülők és az apai nagyszülők közül az apai nagyszülő az, aki a kialakult helyzetben leginkább biztosítani tudja a gyermek egészséges fejlődését, a nyugodt, biztonságot adó szeretetteljes légkört. A nagyszülő az ideiglenes hatályú elhelyezés felülvizsgálata során mindvégig úgy nyilatkozott, hogy az a célja, hogy a gyermek visszakerüljön szülei gondozásába, és ennek érdekében biztosította is a gyermeknek a szüleivel való folyamatos kapcsolat tartását.

A II. r. alperes az ugyancsak 2007. július 27-én kelt 10901-24/2007. számú levelében tájékoztatta - többek között a felperest - arról, hogy a Miskolci Városi Bíróságon pert kezdeményezett a gyermek apai nagyszülőnél történő elhelyezése iránt.

2007. augusztus 2-án a felperes fellebbezést terjesztett elő az Észak-magyarországi Regionális Közigazgatási Hivatal Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Gyámhivatalánál, mint másodfokú gyámhatóságnál a II. r. alperes 10901-23/2007. számú határozatával szemben. A fellebbezésben a felperes arra hivatkozott, hogy az eljárásban mindvégig hiányzott a törvényes jogalap, azaz a kiskorú súlyos veszélyeztetettsége, emellett a tett intézkedés súlyosan károsította a kiskorú fejlődését.

2007. augusztus 7-én a felperes jogi képviselője útján törvényességi felügyeleti intézkedés iránti kérelmet terjesztett elő a Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Főügyészségen, amely alapján a főügyészség a 2007. augusztus 13-án kelt T.Fk.2287/2007/1-I. szám alatt óvást nyújtott be az I. r. alpereshez az 1077-2/2007. számú határozatot támadva. Az óvásban kifejtette, hogy a lefolytatott bizonyítási eljárás nem támasztotta alá azt, hogy a gyermek súlyos, családjából azonnali kiemelés indokoltá tevő veszélyeztetett helyzetben lett volna. Az elsőfokú gyámhatóság (I. r. alperes) az ideiglenes hatályú elhelyezés feltételeinek jogszabály szerinti vizsgálatát elmulasztotta, a rendelkezésre álló adatok alapján a határozat megalapozatlan.

Az ideiglenes hatályú intézkedést fenntartó II. r. alperesi határozat ellen előterjesztett fellebbezés kapcsán az Észak-magyarországi Regionális Közigazgatási Hivatal Szociális és Gyámhivatala a 2007. szeptember 12-én kelt 54275-5/2007. számú határozatában az

elsőfokú határozatot megváltoztatta és a gyermek ideiglenes hatályú elhelyezését megszüntette. A határozat indokolása rámutatott arra, hogy már az I. r. alperes is törvénysértően járt el, amikor a gyermeket ideiglenes hatállyal az apai nagymamánál helyezte el. Megsértette a vonatkozó jogszabályokat, mivel súlyos veszélyeztetettség hiányában, kizárólag az apai nagyszülő bejelentése, illetve az óvoda jelzése alapján döntött az elhelyezésről. A határozat jogszabálysértő voltát a Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Főügyészség óvása is alátámasztja. A gyámhivatal, tehát a II. r. alperes által lefolytatott részletes bizonyítási eljárás sem támasztotta alá az ideiglenes elhelyezés indokoltságát. Arra nem merült fel adat, hogy a szülők gyermeküket fizikailag elhanyagolták volna, a védőnő tájékoztatása szerint az anya a tanácsait megfogadta. Az sem állapítható meg, hogy a gyermeket bármelyik szülő súlyosan bántalmazta volna, ilyen tény a nagyszülőn kívüli, objektívnek tekinthető személyek nem állítottak. Az sem ad alapot a gyermek ideiglenes hatályú elhelyezésére, hogy a felperes időközben a férjétől elköltözött, és a bíróságon a házasság felbontása iránt eljárást kezdeményezett. Azt nem találta kétségesnek, hogy a gyermek veszélyeztetett, és viselkedésében gyakran az otthon tapasztalt erőszakos mintát követi, amikor az óvodában társaival szemben is agresszív magatartást tanúsít. Azt sem találta vitathatónak, hogy az anya (a felperes) indulatos személyiség és gyermekével szemben nem mindig a megfelelő nevelési eszközöket alkalmazza, az apa pedig italozik és a gyermek nevelésében nem vesz részt. Mindezek a körülmények azonban álláspontja szerint nem elegendőek ahhoz, hogy a gyermek saját családjából történő kiemelését megalapozzák. Az is megállapítható, hogy a szülők a feszültség oldása érdekében a jogszabályban is meghatározott segítséget nem kapták meg. A másodfokú gyámhatóság ezért az illetékes gyámhatóság előtt a gyermek védelembevételét kezdeményezte, mert ezen eljárás során lesz megállapítható, hogy a szülők elsősorban a gyermekük érdekében hajlandóak-e együttműködni az arra kijelölt szervvel, illetve személyekkel.

Az I. r. alperes az ügyészi óvásban foglaltakkal nem értett egyet, ezért azt felterjesztette felettes szervéhez, az Észak-magyarországi Regionális Közigazgatási Hivatal Szociális és Gyámhivatalához. Ez utóbbi szerv az óvással egyetértve az I. r. alperes 1077-2/2007. számú határozatát a 2007. szeptember 10-én kelt 54.275-4/2007. számú határozatával megváltoztatta, és az eljárást megszüntette. A határozat indokolása szintén azt tartalmazta, hogy a nagyszülői bejelentésben foglaltakat okirat, vagy más bizonyíték nem támasztotta alá, a felhozott indokok megalapozottságáról az I. r. alperes egyéb úton sem győződött meg, az óvodai jelzés nem említ olyan tényezőt, amely a gyermek családból való kiemelését indokoltá tevő veszélyeztetettséget bizonyítana, tekintettel arra is, hogy az anyával történt megbeszélés időpontját az óvoda nem közölte. Mindezek alapján nem állapítható meg, hogy a felperes a gyermek kezeltetésére vonatkozóan súlyosan mulasztott volna.

Az elsőfokú bíróság által megkeresett Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Főügyészség által megküldött iratokból megállapíthatóan a Miskolci Rendőrkapitányság Bűnügyi Osztály Gazdaságvédelmi Alosztálya már ebben az időpontban is ismeretlen tettessel szemben folytatott eljárást a Btk. 225. §-ába ütköző és aszerint minősülő hivatali visszaélés bűntettének gyanúja miatt. A későbbiek során az ügyben a Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Főügyészség vádat emelt az I. r. alperes gyámügyi ügyintézője és a jegyző ellen. Az

ítélőtáblai iratok tanúsága szerint a Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Bíróság a 2009. január 6-án kelt 12.B.1265/2008/5. számú végzésében a büntetőeljárást a Be. 267.§-a (1) bekezdésének k) pontja alapján megszüntette, megállapítva, hogy a vád - kiegészítésre felhívást követően - sem tartalmaz a bűncselekmény elkövetését tagadó vádlottak vádesetkori tudattartamára levonható következtetés alapjául szolgáló, azaz a cselekmény célzatára vonatkozó tényeket.

A felperes keresetében egyetemlegesen kérte kötelezni az I. és II. r. alpereseket 1 000 000 forint nem vagyoni kár megfizetésére. Álláspontja szerint az I. r. alperes súlyosan megsértette a tevékenységére irányadó valamennyi jogszabályt, mivel a gyermek ideiglenes elhelyezésére indított gyámhatósági eljárásnak nem volt törvényes jogalapja. A Gytv. 72. §-ának (1) bekezdése a gyermek érzelmi, erkölcsi fejlődésének súlyos veszélyeztetését kívánja meg ezen intézkedéshez, és a (2) bekezdés súlyos veszélyeztetésnek a gyermek olyan bántalmazását, elhanyagolását minősíti, amely életét közvetlen veszélynek teszi ki, vagy testi, értelmi, erkölcsi fejlődésében jelentős és helyrehozhatatlan károkat okoz. E feltételek pedig a perbeli esetben nem álltak fenn. Az I. r. alperes az eljárást szabályozó Gyer. 95. és 96. §-ában szabályozottakat sem tartotta be, a 96. § (1) bekezdésében foglaltakat megsértve nem hallgatta meg sem a szülőket, sem az anyai nagyszülőket, holott a meghallgatást ugyanezen rendelkezés alapján csak akkor lehet mellőzni, ha a súlyos veszélyeztetettség a gyermek életét közvetlen veszélynek teszi ki.

A teljesen egészséges, jól táplált, és helyesen nevelt gyermek esetén a késedelem semmilyen hátránnyal nem járt volna. Valójában az ügyben eljáró gyámügyi előadó összejátszott az apai nagymamával annak érdekében, hogy a felperestől a gyermeket elszakítsák, és a gyermek édesapját a bontóperben ezzel kedvezőbb helyzetbe hozzák. Nem vitás, hogy a gyermek az óvodában kisebb viselkedési zavarokat mutatott, ennek oka azonban tisztázatlan maradt, a pszichológus sem tudott ugyanis abban állást foglalni, hogy ezeket születés során szerzett sérülések, egyéb megbetegedés, a házasság zavarai, vagy ezek együtt okozták.

A II. r. alperes is jogellenesen és felróhatóan járt el az ideiglenes elhelyezés fenntartása során. A gyermek anyai hozzátartozóit a II. r. alperes sem hallgatta meg, még akkor sem, amikor azok megjelentek a gyámhatóság előtt, holott a II. r. alperes már az általa felvett iratokból megállapíthatta, hogy a bejelentés valótlan, mert a gyermek bántalmazásáról még a felperes férje sem tudott, és a férje idegkimerültségének oka sem volt orvosiilag tisztázva. A II. r. alperes a rosszhiszemű bejelentőt a kiskorú gyámjává nevezte ki, noha a határozatában nem rögzített egyetlen olyan indokot sem, amely megalapozta volna az ideiglenes intézkedés hatályban tartását és a gyámrendelést. A határozat nélküli azon tényállási elemeket, amelyek a törvényességét alátámasztanák.

Jogellenes, hogy az I. r. alperes a Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Főügyészség óvásával nem értett egyet, és a II. r. alperes sem helyezte hatályon kívül saját hatáskörben a benyújtott fellebbezésre az ideiglenes intézkedést fenntartó határozatát. Végül a jogellenes helyzetet csak a Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Közigazgatási Hivatal szüntette meg felettes, illetve felügyeleti intézkedés során. A felperes az alperesek jogellenes és felróható

eljárása következtében csak 114 nap elteltével kapta vissza a gyermeket a felelőtlenül és rosszhiszeműen eljáró nagyszülőktől. A felróhatóságot mi sem bizonyítja jobban, mint a folyamatba tett büntetőeljárás.

Az I. és II. r. alperesek jogellenes eljárásukkal komoly nem vagyoni jellegű sérelmet okoztak a felperesnek. Azzal, hogy a felperestől a 4 éves leánygyermeket alaptalanul elszakították, és a felperest maga és gyermeke jövőbeni sorsát illetően hosszú ideig teljes bizonytalanságban és kétségbeesésben tartották, nagyon súlyos, szavakkal nehezen leírható lelki gyötrelmet okoztak a felperesnek, akit a pszichikai összeomlástól csak szülei állandó támogatása mentett meg. Ezen túlmenően a nem túl jelentős méretű, falusias jellegű településen a gyermek elvételének híre ment, ami a felperesnek, mint anyának a közmegebecsülését, erkölcsi megítélését is súlyosan rontotta a lakókörnyezetben. A helyi lakosság minden nap tapasztalja, hogy olyan, a kisebbségi etnikumhoz tartozó szülők gyermekeit sem veszi el a szüleitől a gyámhatóság, akik a gyermekeket súlyosan elhanyagolják, felügyelet nélkül hagyják, megfelelő taníttatásukról nem gondoskodnak, vagy bűncselekmény elkövetéséből élnek. A közvélekedés szerint a felperesnek még ezen személyeknél is súlyosabb szülői fogyatékossgal kellett rendelkeznie ahhoz, hogy vele szemben ilyen intézkedésre kerüljön sor. A lakóközösségben beszédtema lett a felperes személye, róla súlyosan negatív értékítéletet alakítottak ki.

Utalt a kereset arra, hogy az alperesek nem mérlegelési jogkörben hozták meg a döntésüket, hanem - amint az az ügyészi óvás tartalmából is megállapítható - olyan intézkedést alkalmaztak, amelynek anyagi jogi feltételei nem álltak fenn.

A felperes nem vagyoni kára tehát részben az okozott lelki fájdalom kapcsán, részben a jó hírneve megsértése miatt merült fel.

Az I. r. alperes ellenkérelmében a kereset elutasítását kérte. Hivatkozott arra, hogy 2007. május 23-án tettelegesséig fajuló vita alakult ki a felperes és az apai nagymama között a ... szám alatti lakás előtt, ahol a vita hevében a felperes a biciklit a gyerekekkel együtt eldobta. A gyermek a biciklivel együtt nekiesett a lépcsőnek és nagyon sírt, ekkor az apai nagymama átvitte a szomszédba, hogy ne legyen tanúja a veszekedésnek. A felperes ezt követően nem az óvodába vitte a gyereket, hanem az anyai nagyszülőkhöz. Ezután tett bejelentést az apai nagymama az I. r. alperesnél, segítséget kérve a helyzet megoldásához. Az ügyintéző a panasz felvételét követően átküldte az apai nagymamát a gyermekjóléti szolgálathoz, ahol a nagymama megismételte a gyámhatósági bejelentésében foglaltakat. A családgondozó megnyugtatta őt és megígérte, hogy még aznap felveszi a kapcsolatot a szülőkkel és meglátogatja őket. Ezt követően az apai nagymama visszament a polgármesteri hivatalba, ahol az ügyintéző az eset kapcsán teendő intézkedés kérdésében konzultált a II. r. alperes ügyintézőjével, illetve megkérte az óvoda vezetőjét, hogy jöjjön be a polgármesteri hivatalba. A vezető óvónő ekkor elmondta, hogy a gyermeket aznap nem vitték óvodába, de ekkor tájékoztatta az I. r. alperest arról is, hogy május közepe táján a felperes csúnyán összeveszett az óvodában egy másik szülővel a gyermek agresszív viselkedése okán. Ezután az I. r. alperes gyámügyi előadója, a jegyző, a családgondozó, az óvoda vezetője és a gyermek óvónője elmentek a felperes

szüleinek lakására, ahol csak az anyai nagymama, az anya és a gyermek tartózkodott. Ekkor kérdőre vonták az édesanyát, aki elmondta, hogy nem kíván elválni, mert megpróbálja helyrehozni a házasságát. Beismerte, hogy érzelmi, indulati kitörései vannak, ilyenkor nem tudja magát kontrollálni, ilyen állapotban lehetett aznap reggel is, amikor a gyermeket a biciklivel együtt eldobta. Elmondta azt is, hogy nem emlékezett arra, hogy a gyermek a biciklin ül. Az I. r. alperes alkalmazottai ekkor lehetőségként felajánlották, hogy a problémák megoldása idejére a gyermeket az apai nagyszülőkhöz helyeznék el. Az anyai nagymama ekkor egyáltalán nem ajánlotta fel segítségét a gyermek ideiglenes elhelyezésére, sőt, közölte, hogy ő nem tudja vállalni a gyermek felügyeletét. Ezt követően a vizsgálat a szülők lakásán folytatódott, ahol az apa is elmondta, hogy nagyon rossz a házasságuk, de még ő sem döntött a válás mellett. Elmondta azt is, hogy a veszekedések a gyermek előtt zajlanak, így nem csoda, hogy a gyermekkel az óvodában probléma van. Az I. r. alperes előadója tájékoztatta a szülőket, hogy családi életük megromlása miatt a kiskorú érdekében 30 napra az apai nagyszülőknél helyeznék el a gyermeket, ezzel lehetőséget biztosítva, hogy a felperes és férje a házasságukat helyrehozzák, illetve a felperes kezeltesse idegkimerültségét. Ezek után mindkét szülő hozzájárult a gyermek ideiglenes elhelyezéséhez. A szülők a lakásukon készített környezettanulmányt mindketten kézzel írták és beleegyeztek az ideiglenes elhelyezés ezen formájához. A május 23-án reggel történtek az

I. r. alperes álláspontja szerint - figyelembe véve a felperes előadását is - megalapozták azt a megállapítást, hogy a gyermek környezete a gyermek érzelmi, erkölcsi fejlődését súlyosan veszélyezteti. Emellett az érdekeltek közül az I. r. alperes meghallgatta az apai nagymamát, az anyai nagymamát, a felperest és az édesapát is és minden érdekelt meghallgatását követően hozta meg az álláspontja szerint legjobb megoldást jelentő gyermekvédelmi intézkedést tartalmazó határozatot. Megalapozatlan az a felperesi állítás, hogy az apai nagymama összejátszott volna a gyámügyi ügyintézővel annak érdekében, hogy a gyermek édesapját a bontóperben kedvezőbb helyzetbe hozzák, tekintettel arra, hogy május 23-án még mind a felperes, mind férje úgy nyilatkozott, hogy nem akarnak elválni, házasságukat rendbe kívánják hozni.

A felperes emellett nem bizonyította a kára bekövetkeztét és az okozati összefüggést sem. A felperes személyének helytelen megítélését, jó hírneve csorbulását nem ez az eset váltotta ki, hanem a felperes azt korábbi viselkedésével már megalapozta. Az óvónők és a szomszédok is tanúsítják, sőt a felperes férje is alátámasztotta azt, hogy a problémás helyzet már sokkal korábban kialakult, és a felperesnek már az I. r. alperes beavatkozása előtt is voltak olyan magatartási zavarai, amelyek kihatottak a gyermek viselkedésére, és amely családi problémák nem maradhattak rejtve a falusi környezetben. A kiskorú érdekében eljáró ügyintézők pedig tartották magukat a titoktartási kötelezettségükhöz, amennyiben tehát a faluban bárminek is híre ment, az kizárólag az érintett családoktól származhatott.

A felperes az I. r. alperes ellenkérelmére tett észrevételében arra hivatkozott, hogy az I. r. alperes abban a saját maga által kiállított közokirat - a határozata - tartalmával ellentétben teljesen más tényállást akar bizonyítani. A közigazgatási eljárás törvényessége azonban csak az eljárásról kiállított okiratok alapján vizsgálható, és olyan tényt egyetlen közigazgatási szerv sem állíthat, hogy az intézkedésére nem a határozatban foglalt indokok

alapján került sor. Az ellenkérelemben foglalt új indok a valóságban nem létezett, hiszen az apai nagymama csak 2007. június 1-jén történt meghallgatásakor adott elő olyat, hogy a vele történt vita során május 23-án a felperes elengedte a gyermeket, aki a biciklivel elesett. Május 23-án az I. r. alperes ügyintézője még ezt a dokumentumot nem ismerte, ám az előtte is nyilvánvaló volt, hogy eljárása törvénysértő, ezért utóbb ismeretlen időpontban készítette el azt a hivatalos feljegyzést, amely rögzítette **SF** szomszéd vallomását. Ez utóbbi iratot azonban csak június 19-én csatolták az eljárás irataihoz. Az intézkedés előtt a jegyzőkönyvek nem bizonyítják, hogy az érintetteket az I. r. alperes meghallgatta volna. Maga az ellenkérelem bizonyítja azt, hogy a gyermek elvételének valós indokai nem a bejelentésben és a határozatban rögzített tények voltak, mivel a perbeli védekezés a május 23-án az I. r. alperesnek rendelkezésére állt okiratok tartalmától jelentősen eltér. Az I. r. alperesnek az általában elvárhatóság körében be kellett volna tartania saját eljárására vonatkozó speciális eljárási és anyagi jogi szabályokat.

A II. r. alperes ellenkérelmében ugyancsak a kereset elutasítását kérte. Hivatkozott arra, hogy eljárása során ügyviteli késedelem nem történt, a kárigény alapját képező állapot az intézkedés ideiglenes jellege miatt maga is ideiglenesnek tekinthető, annak okán is, hogy a felperes a rendes jogorvoslati lehetőségeket igénybe vette, és a másodfokú határozat alapján az meg is szűnt. A II. r. alperes eljárása során a vonatkozó jogszabályi rendelkezéseket betartotta, döntését pedig a bizonyítékok mérlegelése alapján, jogalkalmazói tevékenysége körében hozta meg. A jogértelmezési tévedés pedig felróhatóság hiányában nem alapozza meg a kártérítési felelősséget. A döntés nem a bizonyítékok kirívóan okszerűtlen mérlegelésén alapult, az ügyintéző az adott helyzetben általában elvárható módon járt el. Az, hogy mérlegelési jogkörben hozott határozatról van szó, mi sem bizonyítja jobban, mint a másodfokú hatóság határozatának indokolása. A keresetben foglalt tényállításoknak az iratok egyébként is ellentmondanak. A felperes férje még 2007. június 1-jén a gyámhivatalban is úgy nyilatkozott, hogy nem merült fel benne a házasság felbontásának lehetősége. A másodfokú hatóság a II. r. alperes eljárását nem kifogásolta, sőt, megállapította, hogy a II. r. alperes részletes bizonyítási eljárást folytatott le. A felperes és férje meghallgatására azért került sor idézés nélkül, mert, még mielőtt az eljárás során idézték volna őket, személyesen megjelentek a II. r. alperesnél. E meghallgatás során a felperes maga nyilatkozott akként, hogy jelenlegi idegállapota miatt szüksége van orvosi kezelésre, bár elmondta, úgy érezte, hogy a kislányát ennek ellenére el tudja látni. Ugyanakkor a gyermek 30 napos elhelyezését tudomásul vette. Nem történt „gyermek-eltulajdonítás”, hiszen a nagyszülő az elhelyezést követően nem kérte a gyermek nála történő végleges elhelyezését, kifejezetten úgy nyilatkozott, hogy arra az időre fogadja be a gyermeket, amíg a felperes és férje problémái megoldódnak, amíg rendeződik a szülők helyzete. Az eljárás folyamán remény látszott arra, hogy a szülők közötti konfliktus családterápiás kezeléssel rendeződik, és ezt követően a gyermek - védelemben vétel mellett - visszahelyezhető a vér szerinti családjába. Az eljárás során más szülőkhöz és más családok problémáihoz az adott ügyet nem lehetett hasonlítani, a II. r. alperesnek azt kellett vizsgálnia, hogy az adott körülmények alapján a felperesek a tőlük elvárható módon gondoskodnak-e a gyermekükről. A gyámhatóságnak ugyanis minden esetben a gyermek mindenekfelett álló érdekeit kell szem előtt tartania. A felperestől és férjétől joggal az lett volna elvárható, hogy gyermekük egészséges testi és lelki fejlődését szem előtt tartva olyan családi életet éljenek, hogy ne legyenek mindennaposak a gyermek előtt zajló

veszekedések, civakodások és verekedések. Mindkét szülő elismerte azonban, hogy egy-egy ilyen veszekedés befejezésére már csak akkor került sor, amikor a gyermek sírni kezdett. A gyermek elszakítása sem történt meg, hiszen őt az I. r. alperes annál a nagyszülőnél helyezte el, aki 2006. szeptemberétől minden kedden és csütörtökön hazavitte a gyermeket az óvodából, amíg a felperes iskolába járt, e napokon a gyermek ott is aludt, és reggel onnan vitte a felperes az óvodába. Emellett a felperes maga nyilatkozott az eljárás során akként, hogy az ideiglenes elhelyezést követően a nagyszülők soha nem akadályozták őt abban, hogy bármikor találkozzon a gyermekkel.

Az elsőfokú bíróság a felperest személyesen meghallgatta, aki úgy nyilatkozott, hogy a 2007. május 23-án reggel történt konfliktus során őt az anyósa megütötte, ezt követően feldúlt állapotban ment haza a gyermekkel együtt. Ezután ment el az anyósa a polgármesteri hivatalba az I. r. alpereshez és a családsegítő szolgálathoz is, és tette meg a bejelentését. 11 órakor megjelent a vezető óvónő, egy másik óvónő, a jegyző, a helyi gyámügyi ügyintéző és a családgondozótól is valaki és határozat átadása nélkül elvitték a gyermeket, akit csak 2007. szeptember 15-én kapott vissza. A köztes időszak nagyon nehéz volt számára, mert egy olyan környezetbe kellett mennie a gyermeket látogatni, ahol nem volt kíváncsi. ... kis település, az eset híre hamar elterjedt. Egyértelmű, hogy a közvetlen lakókörnyezetében, érte ez alatt az utcát, ahol lakik, ismertté váltak a történetek, és másoktól is a fülébe jutott az, hogy szóvá tették, milyen szülő lehet az, akitől elvették a gyermeket. A központi boltban is állandó beszédtema volt az eset. A gyermek elvételét követően nagyon zaklatott idegállapotba került, hétköznapiakon nem egyszer kénytelen volt nyugtatót bevenni, indokolatlan sírógörcsök törtek rá. Elismerte, hogy a gyermek elvitelét megelőzően is ingerlékenyebb természetű volt, de ennek oka a házassága problémáira volt visszavezethető. Ennek a mértéke azonban nem indokolta a gyermek elvételét. Azt sem vitatta, hogy az óvodában figyelmeztették, hogy a gyermek óvodai viselkedése miatt indokolt lenne nevelési tanácsadóval felvenni a kapcsolatot, erre azonban lehetősége sem nyílt, minthogy ettől számított egy héten belül már el is vették tőle a gyermeket. A június 4-i meghallgatásakor valóban elfogadta azt, hogy 30 napig az anyósánál legyen elhelyezve a gyermek, de ennél hosszabb időbe nem egyezett bele. Ekkor valóban úgy nyilatkozott, hogy indokoltnak tartja azt, hogy kezeltesse magát, mivel voltak idegi problémái a házassága miatt, és ezek a problémák közvetett módon nyilván érintették a gyermeket is. A gyermek elvitelét megelőzően azonban soha nem vett be nyugtatót, arra nem volt szüksége. A pszichológus a mai napig nem állapította meg azt, hogy a gyermek magatartási problémáinak hátterében mi áll.

A felperes II. r. alperes ellenkérelmére tett észrevételében külön kiemelte, hogy a II. r. alperesnek az eljárása során észlelnie kellett volna, hogy az I. r. alperesnél tett bejelentésben szerepelő indokok valótlanok, okszerűtlenek, elferdítettek, ennek ellenére nevezte ki a bejelentőt a kiskorú gyámjának. A II. r. alperestől ezért az lett volna elvárható, hogy az I. r. alperes minimális anyagi jogi és eljárásjogi kellékeket nélkülöző határozatát ne tartsa hatályban. Téves a II. r. alperes álláspontja abban a tekintetben is, hogy a felperes hozzájárult volna a gyermek elvételéhez, ezért a kárt önmaga okozta. A gyermek elvételekor ugyanis a felperest nem hallgatták meg.

Az elsőfokú bíróság az ügyben beszerezte az I. és II. r. alperesnél lefolytatott eljárás, valamint a Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Főügyészség törvényességi felügyeleti eljárási iratait, továbbá tanúkat hallgatott meg.

CJ, a II. r. alperes alkalmazásában álló gyámügyi főtanácsos vallotta, hogy valóban beszélt a gyermek ideiglenes elhelyezéséről május 23-án az I. r. alperes gyámügyi előadójával. Részletekre nem emlékszik, de arra biztosan, hogy az I. r. alperes gyámügyi előadója mondta, hogy a gyermeket a biciklivel az édesanyja ellökte, és más körülményeket is említett, valamint azt, hogy ezek a problémák már hosszabb ideje fennállnak. Sem előírást, sem utasítást nem adott a konzultáció során, feltehetően azt tanácsolta, hogy mindenkit hallgassanak meg a jogszabályban foglaltaknak megfelelően, és amennyiben indokolt, tegyék meg a szükséges intézkedéseket. A felperes egyébként a II. r. alperes eljárásában soha nem kérte az ő szüleinek meghallgatását, de a felperes édesanyja sem kérte a gyermek nála való elhelyezését.

KI, az I. r. alperes polgármesteri hivatal főmunkatársa, gyámügyi előadó vallotta, hogy amikor a nagymama megjelent a polgármesteri hivatalban, segítséget kért. Elmondta, hogy az unokája veszélyhelyzetben van, a fia és a menyé házassága megromlott, valamit tenni kell és azt is elmesélte, hogy azon a napon a felperes biciklivel ellökte a gyermeket. Ezt követően konzultált a II. r. alperes ügyintézőjével, aki azt mondta, hogy a gyermek érdekét szem előtt tartva tájékoztatják az esetet és a jogszabályok figyelembe vételével hozzanak döntést.

LT érdektelen tanú vallotta, hogy a felperessel 10 éve közvetlen szomszédok, bizalmas viszonyban vannak. A felperest korábban egyáltalán nem vette szájára a falu, rendesen nevelte a gyermekét, tisztán járatta. A történetek hatására azonban a felperest a faluban kibeszélték, meghurcolták, lesütött szemmel kellett járnia, nagyon sokat fogyott és nagyon sokat sírt. Ő sosem hallotta azt, hogy a felperes és házastársa veszekedtek volna. Arról sem hallott, hogy a felperes ellen folyamatba tett eljárásokkal kapcsolatban az I. r. alperes alkalmazottai bármit híreszteltek volna. Azt azonban nyilvánvalóan mindenkinek látnia kellett, hogy a gyermeket a felperestől elvették, és minthogy erre még nem igazán volt példa a faluban. Az intézkedés döbbenetet váltott ki a lakosság körében. Személyes véleménye szerint a gyereket az apai nagyszülők miatt vették el a felperestől, mert a felperest nem fogadták el, és azt akarták, hogy „hódojon be a családba”.

AT érdektelen tanú, a felperes barátnője, akivel 10 éve szembe szomszédok, vallotta, hogy nem tapasztalt soha semmi rendhagyót a felperes viselkedésével kapcsolatban. Nem tud olyanról, hogy az I. r. alperes dolgozói kibeszélték volna az eljárások tartalmát, nem tudja, hogy a szóbeszéd, a pletyka honnan indult, tény azonban, hogy a faluban a felperes és a felperes családjának megítélése rendkívül rossz irányba változott, nagyon rossz vélemény alakult ki róluk. Több embertől is hallotta, hogy rossz szülőnek tartják a felperest.

B óvodapedagógus vallotta, hogy a gyermek 2006. őszétől járt az ő csoportjába. Már kezdettől fogva észlelhető volt, hogy magatartás-, illetőleg figyelemzavaros, a szabályokat nehezen tartja, a felnőtteket is nehezen fogadja el. Amikor 2007-ben az ideiglenes elhelyezés zajlott, a gyermek jóval zaklatottabb, nyugtalanabb lett és a szobatisztaságát is

elveszítette. A gyermek mindvégig ragaszkodott, és jelenleg is ragaszkodik az édesanyjához, de ugyanígy az apai nagymamájához is. Ő soha semmilyen negatívumot nem észlelt a felperes magatartásával, nevelésével kapcsolatban. A felperessel napi szinten egyeztetett, aki sok segítséget kért tőle, rengeteget beszélgettek, hogy mit lehetne tenni a gyermek érdekében. Ő azt tapasztalta, hogy a felperes rendkívül együttműködő volt a gyermek nevelése szempontjából, megpróbált végtelenül türelmes lenni a gyermekhez, ami hol sikerült, hol nem.

MV óvodapedagógus vallotta, hogy a gyermek 2006. őszétől járt a **B**vel közösen vezetett csoportjába, vallomása tartalmában megegyezett az előző tanúéval.

BG szomszéd vallotta, hogy a felperes és a férje sokat veszekedtek egymással, volt olyan is, hogy a férjnek szinte le kellett költöznie a pincébe. A gyerek elvitelét is közvetlenül egy veszekedés előzte meg az apai nagymamával. Tud arról, hogy a felperes ellökte a biciklit. Azt tapasztalta, hogy a felperes a gyermeket megfelelő módon járatta, szépen öltöztette, de nem nagyon engedett be más gyerekeket hozzájuk játszani. A gyermek viselkedése kívánnivalókat hagy maga után. Szerinte nem volt beszédtema a felperes a faluban, nem is igen ismerték, hiszen máshonnan költözött ...be. Tud arról, hogy a gyermek verekedett az óvodában, és emiatt a szülők felelősségre vonták a felperest. A gyermek zaklatott volt, amikor az ideiglenes elhelyezés idején a felperes meglátogatta. Ő valóban mondott olyat, hogy a gyermek nehezen kezelhető, sok baja lesz még vele a felperesnek.

SF érdektelen tanú a felperest azóta ismeri, amióta a szomszédba költözött. Az unokája és a felperes gyermeke hasonló korúak, gyakran játszanak együtt. Konkrét negatívumot a felperes gyereknevelésével kapcsolatban megjelölni nem tudott, hacsak azt nem, hogy a felperesék házába bemenni nem lehetett senkinek. A gyermek elvitelének napján jött haza biciklivel a felperes, a gyerek hátul ült. A felperes ordított, mint egy örült, a biciklit a gyerekkel együtt elengedte, a bicikli nekivágódott a lépcsőnek, úgy, hogy csak az ülőke tartotta meg. Szerencsésen esett a gyerek, jó hogy a feje nem ment szét. Kérdezte a felperes férjét, hogy mi a probléma, de az csak rázta a fejét, amikor a felperest kérdezte, ő rendkívül csúnyán beszélt vele és elzavarta. Ezt követően vették el a kislányt a felperestől. A felperes viselkedése miatt rossz a véleménye a falunak a felperesről. A felperesnek arra az észrevételére, hogy *a tanú nem volt jelen a bicikli ellökésénél*, a tanú úgy válaszolt, hogy látta a történeteket, csak a felperes magán kívül volt, ordított, mint a sakál, őrzöngött, ezért nem emlékszik őrá. A gyerek elvitellel kapcsolatosan az embereknek az a véleménye, hogy helyes volt, hogy elvitték a gyereket. Ezt így látják szerinte mind a mai napig, sőt azt nem értik, hogy miért kapta vissza a felperes a gyereket, mert nem úgy neveli, ahogy kellene.

DS tanú, a felperes közvetlen szomszédságában lakik, a felperes testvére a barátnője. Vallomása szerint a felperes magatartása már 2007. előtt is szóbeszéd tárgya volt a faluban, azt mondták róla, hogy nem jó anya, túlságosan szigorú, a gyereket sokszor korlátozza, az nem mozoghat kedvére. Jót nem hall a felperesről. A gyermek az óvodában is rosszul viselkedik, bántja a többieket, nyilván ez a sok tiltás miatt van, mert a gyerekek valahol ki kell tombolnia magát, otthon erre nincs lehetősége. A faluban az a vélemény alakult ki a felperesről, hogy nem helyes, hogy visszaadták neki a gyermeket. Nincs

biztonságban a gyermek, csak akkor, ha a felperes édesapjával, a nagypapjával van. 2007. májusában az ő kisfiát is többször súlyosan bokán rúgta a felperes kislánya. A vita amiatt alakult ki, hogy egy másik kisfiú kinek a barátja. Miután a felperes gyermeke bántalmazta az övét, beszélt a felperessel, aki mondta, hogy megpróbál szót érteni a kislányával, de nem sok mindent tud tenni, majd kinövi a gyereket.

LK érdektelen tanú 4 éve postai kézbesítő ...ben. Korábban semmilyen pletykát nem hallott a felperesről, a gyermek elvétele óta azonban változó vélemények alakultak ki róla, többet jogtalannak, igazságtalannak tartották a gyermek elvételét. Más rosszindulatú emberek ettől eltérő állásponton vannak. A helyi lakosok túlnyomó része a felperes pártján van és sajnálják őt a történetek miatt.

JM, a felperes édesapja vallotta, hogy a felperes korábban nem volt szóbeszéd tárgya, a gyermek elvételét követően azonban terjedtek a pletykák, olyanokat mondtak róla, hogy nem jól gondozza a gyereket. Azóta a felperest és az egész családját árgus szemekkel figyelik, nincs becsületük. A felperes rendkívül nehezen viselte a gyermek elvételét követő időszakot, elkeseredett, életunt volt, sokat kellett vigasztalni, rengeteget sírt, sokat fogzott, a mai napig nem heverte ki a történeteket.

JMné, a felperes édesanyja vallotta, hogy tőle vitték el 2007. május 23-án a gyermeket. Hirtelen nem tudta mire vélni azt az öt embert, aki a hatóság nevében megjelent. Ha nem lett volna ott a két óvónő, valószínűleg nem is adta volna oda a gyermeket. Ezután negatív híresztelések terjedtek el a felperessel kapcsolatban a faluban. Azt is beszélték, és szerintük sokan tudták is, hogy lényegében a felperes anyósa vitette el az unokát tőlük. Azóta is rosszállóan néznek rájuk az emberek. A lánya nehezen élte meg ezt az időszakot, éjszakánként nem aludt, járkált, ideges volt, nem evett, a láthatások megalázóak voltak számára. Az I. r. alperes ügyintézője mondott olyat, amikor elvitte a gyermeket, hogy egy házért tűnie kell az asszonynak. Nem akarta megengedni, hogy elvigyék a gyermeket, de az I. r. alperes ügyintézője azt mondta, hogy „már pedig én megmutatom magának, hogy elviszem”.

KB tanú a felperes barátnője szerint a gyermek elvétele óta negatív tartalmú hírek értékítélet alakult ki a felperesről.

ZR érdektelen tanú a felperest onnan ismeri, hogy ...ben van egy bolt az önkormányzat területén, oda járt be hozzá rendszeresen vásárolni, ilyenkor szoktak beszélgetni. Nem tapasztalt olyat, hogy a gyermek elvételét megelőzően szóbeszéd tárgya lett volna a felperes, a gyermek elvételét követően azonban járt nála egy önkormányzati dolgozó, név szerint a gyámügyes K., aki, miután látta, hogy ő beszélgetett a felperessel, mondta, hogy vigyázzon ezzel a nővel, mert „terrorban tartja a családját, a volt férje a pincében aludt, nem mert feljönni, mert ő bent a lakásban egy késsel járkált. A gyerek elvételének az volt az oka, hogy nem volt beszámítható állapotban”. Állítása szerint mindezt most nyáron két, vagy három hónapja hallotta az önkormányzati dolgozótól. (A tanút a bíróság a 2008. október 21-i tárgyaláson hallgatta ki.) Volt olyan is, hogy másik vevője azt mondta a felperesről, hogy a felperes gyermeke összeverekedett más gyerekekkel az óvodában, és a

felperes úgy ordibált, őrvongott, hogy emiatt ki kellett hívni a rendőrséget. A felperes körülbelül egy éve jár hozzá a boltba. Amióta a gyermeket elvették tőle, heti, vagy napi rendszerességgel hall róla rosszakat, mocskolódást, amik elsősorban a családjával kapcsolatosak. Előtte a felperes nem volt téma a faluban.

Az elsőfokú bíróság meghallgatta továbbá tanúként **MX**, a felperes volt apósát, **GI**t, a felperes volt anyósát és **GM**t, a felperes volt házastársát is.

Az ezt követően meghozott ítéletében az I. r. alperes ellen előterjesztett keresetnek részben helytadva kötelezte az I. r. alperest, hogy fizessen meg a felperesnek 15 napon belül 437 500 forintot, a II. r. alperessel szemben előterjesztett keresetet elutasította. Rendelkezett a perköltségről és az állam által előlegezett illeték megtérítéséről is.

Megállapította, hogy az I. r. alperes súlyosan jogszabálysértő módon járt el, amikor **GI** apai nagymama egyoldalú bejelentése, valamint az óvoda jelzése alapján ugyanazon a napon egy olyan tartalmú határozatot hozott, miszerint a gyermek ideiglenes elhelyezése az apai nagyszülőnél indokolt. A Gyvt. 72. §-ának (1) és (2) bekezdése alapján ugyanis az alperesnek, mint hatóságnak azt kellett volna vizsgálnia, hogy fennállnak-e az ideiglenes intézkedést meghozatalát megelőzően a jogszabályban előírt feltételek. A rendelkezésére álló adatok alapján azonban a gyermek súlyos veszélyeztetettsége nem volt megállapítható. Ezt a gyermek agresszív viselkedése önmagában nem indokolta, hiszen sem a gyermek házi orvosa, sem a védőnő nem élt jelzéssel a gyámhatóság felé, de még az óvodai jelzés sem említ olyan tényt, amely szerint a gyermek súlyos, családjából azonnali kiemelését indokoltá tevő veszélyeztetettségnek lenne kitéve. Az I. r. alperes tehát jogalap nélkül, a súlyos veszélyeztetettséget megalapozó bizonyítékok hiányában hozta meg határozatát.

A II. r. alperes eljárását azonban az elsőfokú bíróság nem találta jogsértőnek, mert az megfelelt a Gyvt. és a Gyer. előírásainak. A II. r. alperes részletes bizonyítási eljárást folytatott le, az abból levont, nem helytálló jogi következtetései azonban a bizonyítékok mérlegelésén alapuló olyan jogalkalmazói tevékenység, amely nem ad alapot a kártérítési felelősség megállapítására.

A kártérítési igény megalapozottsága körében rámutatott arra, hogy - figyelemmel a tanúk vallomására - bizonyított az I. r. alperes jogellenes eljárása következtében a felperes jó hírnevének megsértése. Önmagában a jogellenes határozat meghozatala nem vonta volna maga után automatikusan a Ptk. 78. §-ának (1) bekezdésére, és a 84. § (1) bekezdés e) pontjára alapított személyhez fűződő jog megsértésével összefüggő nem vagyoni kárigényt, az azonban, hogy **ZR** érdektelen tanú vallomása alapján az I. r. alperes alkalmazottai továbbadták a tudomásukra jutott információkat, megalapozta a kárigényt.

A kár összegének meghatározásánál az elsőfokú bíróság abból indult ki, hogy a gyermek 114 napig volt távol a felperestől, azonban a felperes a legfeljebb 30 napig tartó ideiglenes elhelyezésbe belenyugodott. Így 500 000 forintból kiindulva a felperes jó hírnevének megsértése kapcsán 250 000 forintot határozott meg, valamint 30 nap figyelmen kívül

hagyásával a 114 napból fennmaradó időszakra időarányosan további 187 500 forintot tartott olyan összegnek, amely a felperes teljes nem vagyoni kárpótlására alkalmas.

Az ítélet ellen 17. sorszám alatt előterjesztett fellebbezésében a felperes annak megváltoztatását, és az I. r. alperessel szemben megállapított marasztalási összeg 1 000 000 forintra való felemelését, valamint a II. r. alperesnek az I. r. alperessel egyetemlegesen történő marasztalását kérte. Felemelte a keresetet a nem vagyoni kártérítés után 2007. szeptember 15-től számított törvényes kamatokra, és perköltségre is igényt tartott. Álláspontja szerint az elsőfokú bíróság a bizonyítékok mérlegelése során téves jogi következtetésre jutott, és a keresetet összecszerűségében nem kimerítve, számszakilag ellentmondásos ítéletet hozott.

A kereset mindösszesen 1 000 000 forint egyetemleges megfizetésére kérte kötelezni az I. és II. r. alpereseket, melyből 500 000 forint a felperesnek okozott súlyos lelki gyötrelém okán járó, további 500 000 forint a felperes jó hírneve megsértése okán járó nem vagyoni kár lett volna. Az elsőfokú bíróság azonban az ítélete meghozatala során nem észlelte, hogy az egyetemleges kereset II. r. alperessel szembeni elutasítása nem vezet a követelés arányos csökkentéséhez. Az ítélet tényleges tartalma és logikája szerint az I. r. alperest 500 000 forint erejéig kellett volna marasztalni a jó hírnév megsértése miatt, és, ha már arányosítást alkalmaz, a második jogcímen követelt 500 000 forint arányos háromnegyed részében, vagyis 375 000 forintban kellett volna megállapítani a gyermek elvételével okozott lelki sérelem kompenzációját. Az elsőfokú bíróság azonban ebben a körben tévesen értelmezve az egyetemlegességet, nem merítette ki a felperesi keresetet.

Tévesen értékelte továbbá a felperes beleegyezését kárcsökkentő tényezőként. Erre ugyanis csak abban az esetben kerülhetett volna sor, ha a beleegyezés hiánya csökkenthette volna a bekövetkezett kárt. Az azonban, hogy a felperes utóbb beleegyezett a gyermek 30 napra történő ideiglenes elhelyezésébe, sem az elvétel folyamatára, sem időtartamára semmilyen kihatással nem volt, és nem is lehetett. Az I. r. alperes határozata elleni fellebbezés jogát ugyanis a jogszabály kizárja, az tehát, hogy a felperes utóbb beleegyezett az elvételbe, a bekövetkezett kár szempontjából teljesen irreleváns. Az anyai hozzájárulás jogkövetkezményeinek helyes jogi értékelése esetén tehát az elsőfokú bíróságnak az I. r. alperest a teljes kereseti követelésben kellett volna marasztalnia. Saját jogi álláspontjához képest pedig 875 000 forintban. Mindez kihatott az eljárási költségekre vonatkozó rendelkezésre is, az ítélet a perköltség összegére és az illetékfizetési kötelezettség összegére vonatkozóan is ellentmondásos. Megjegyezte továbbá, hogy az alperesek egyébként személyi költségmentességet élveznek.

A II. r. alperessel szembeni keresetet elutasító ítéleti rendelkezést támadva rámutatott arra, hogy a II. r. alperes az eljárása során figyelmen kívül hagyta a tevékenységére vonatkozó jogszabályi rendelkezéseket, ezért határozata nem tekinthető a bizonyítékok mérlegelése körében elkövetett hibának. A Gyer.

72. §-ának (1) bekezdése taxatív felsorolást tartalmaz az ideiglenes hatályú elhelyezést megalapozó feltételekre vonatkozóan. A II. r. alperes határozatában azonban egyetlen olyan ténymegállapítás sincs, amely megalapozná az ideiglenes intézkedés fenntartását, sőt, az indokoló rész gyakorlatilag ezek hiányát állapítja meg, és nem a súlyos

veszélyeztetés tényére vonatkozik. A nyilvánvalóan rosszhiszemű bejelentőt gyámmá kinevező határozat tehát nem mérlegelési jogkörben hozott határozat. Az intézkedés törvényi feltételeinek hiányát a II. r. alperes nem mérlegelheti, mert felhatalmazása nem terjed ki a jogszabályi előírások figyelmen kívül hagyására. A kiskorú súlyos veszélyeztetése hiányában tehát a II. r. alperes már nem mérlegelhetette, hogy fenntartja-e az elsőfokú határozatban elrendelt ideiglenes intézkedést vagy sem. A kereset kamatfizetésre történő kiterjesztését pedig az eljárás időtartama tette indokolttá.

A I. r. alperes a 19. sorszám alatt előterjesztett és 20. sorszám alatt indokolt valamint a fellebbezési eljárásban pontosított fellebbezésében az elsőfokú ítélet részbeni megváltoztatása mellett vele szemben előterjesztett kereset hatályon kívül helyezését kérte. Álláspontja szerint eljárása során betartotta a Gyvt. és a Gyer. rendelkezéseit. Nem egyoldalú nyilatkozatok alapján hozta meg döntését, hanem minden érdekelt felet meghallgatta az eljárás során. A szülők beleegyeztek az ideiglenes elhelyezésbe, és a döntés meghozatalának elsődleges indoka az volt, hogy a gyermek ideiglenes elhelyezésével a szülők esélyt kapjanak a házasságuk helyrehozására, és a gyermek addig se legyen szem és fültanúja a konfliktusoknak. Az I. r. alperes elsődlegesen a gyermek érdekeit tartotta szem előtt, és nem az volt a célja, hogy a gyermeket elvegyék az anyától, kedvezőbb helyzetbe hozva ezzel az apát. A felperes bármikor láthatta a gyermeket. A május 23-án történtek alapján az I. r. alperes körültekintően és részrehajlás nélkül, csakis a gyermek érdekeit figyelembe véve hozta meg a legjobb megoldást jelentő gyermekvédelmi intézkedést tartalmazó határozatot. Az elsőfokú bíróság tévesen állapította meg, hogy a felperes együttműködő lett volna a gyermek kezeltetése, pszichológiai megvizsgálása körében. A ... Napközi Otthonos Óvoda jelzése a felperes negatív hozzáállását bizonyítja, az okiratok tanúsága szerint a felperes csak az ideiglenes elhelyezés után kezdte igénybe venni a nevelési tanácsadó szolgáltatását. Az I. r. alperes által meghallgatni kért tanúk (**BG**, **SF** és **DS**) alátámasztották azt, hogy a felperesnek már az I. r. alperes határozatát megelőzően sem volt jó hírneve a faluban. Az óvodai jelzés is megemlíti, hogy a felperes nem kellő türelemmel neveli a gyermekét, összeverekedett az egyik anyukával az óvoda folyosóján, és a felperesnek az I. r. alperes beavatkozása előtt is voltak olyan magatartásbeli zavarai, amelyek kihatottak a gyermek viselkedésére. A családban meglévő problémák pedig nem maradhattak rejtve, már csak a falusi környezet miatt sem.

A felperes nem bizonyította a perben a kár bekövetkeztét és az okozati összefüggést sem. Az a ténymegállapítás, hogy az eset a falusi környezetben fokozottabban váltotta ki a felperes személyének helytelen megítélését, jó hírneve csorbulását, nélkülöz minden alapot, a felperes ugyanis már a korábbi viselkedésével megalapozta a negatív értékítéletet. Önmagában egyébként az sem adhatna alapot nem vagyoni kártérítésre, ha az I. r. alperes cselekménye vezetett volna ilyen következményekre. **JM**, a felperes édesapja csak hétvégékre jár haza, mert vidéken dolgozik, így megítélni nem tudja azt, hogy a felperes hogyan élte meg a gyermek elvételét.

ZR tanúnak, aki saját vallomása szerint is csak egy éve ismeri a felperest, nem lehetett arról információja, hogy az ideiglenes elhelyezés előtt a felperes hírneve milyen volt, és az hogyan változott meg. Az elsőfokú bíróság az utolsó tárgyaláson hallgatta meg **ZR** tanút,

és a vallomást anélkül vette figyelembe perdöntő bizonyítékként, hogy nem adott lehetőséget az I. r. alperesnek, valamint a tanúként meghallgatott **KI**nek arra, hogy a **ZR** által elmondottakra reagáljon, a tanúk szembesítése nem történt meg. Ha ez a tanúvallomás az igazságot tartalmazná, akkor a felperes már a kereset benyújtásakor kérte volna **ZR** meghallgatását. Az I. r. alperes ügyintézői tartották magukat a titoktartási kötelezettségükhöz, amennyiben az esetnek a faluban híre ment, azt kizárólag az érintett családoktól származhatott.

Téves az ítéletnek azon része is, amely a kártérítési összeg megállapításánál 114 napos időszakot vesz alapul. Az I. r. alperes 2007. május 23-án hozta meg a határozatát és helyezte el 30 napos időtartamra a gyermeket az apai nagyszülőnél. Az ezt követő időszakban azonban az elhelyezés fenntartásáról már a II. r. alperesnek kellett döntenie, így a 30 napos elhelyezés utáni időszakot nem lehet az I. r. alperes terhére róni. Ehhez a 30 naphoz pedig a felperes maga is hozzájárult.

Összességében tehát az I. r. alperes az adott helyzetben általában elvárható módon járt el.

A felperes a fellebbezési eljárásban 3. sorszám alatti beadványában kérte az I. r. alperes alkalmazottaival szemben hivatali visszaélés büntette miatt folyamatban lévő büntető iratokból az ügyészi vádiratot betekintés végett beszerezni. A vádiratot azért tartotta relevánsnak, mert az rámutat arra, hogy az I. r. alperes tevékenységére nem a polgári jogban általában bárkitől elvárható gondosság mértéke az irányadó, hanem az adott közigazgatási tevékenységre vonatkozó jogi szabályozás precíz betartása. Az elvárhatóságnak az semmiképpen sem felelhet meg, hogy az I. r. alperes dolgozói bűncselekmény alapos gyanúját felvető magatartást tanúsítottak az ügyben. Az utólagos anyai beleegyezés jogi relevanciájával kapcsolatban az a véleménye, hogy semmiképpen sem vehető figyelembe a törvényesség kérdésében laikus és tévedésben lévő ügyfél utólagos hozzájárulása a sérelmére elkövetett cselekményhez. A tárgyalás tartása iránti kérelmet pedig azzal indokolja, hogy a felperes fizikumát a bíróságnak meg kell tekinteni, mert abból egyből kiderül, hogy az apai nagyszülők olyan tartamú bejelentését, mint például, hogy a felperes veri a férjét, az I. r. alperes nem vehetett volna jegyzőkönyvbe, hiszen annak valótlanlansága az adott települési környezetben élők számára teljesen nyilvánvaló volt.

A II. r. alperes 4. sorszám alatt előterjesztett és 6. sorszám alatt kiegészített fellebbezési ellenkérelmében az elsőfokú ítélet indokai alapján történő helybenhagyását kérte. A II. r. alperes eljárása során nem az ideiglenes hatályú elrendelés jogalapját, hanem fenntartásának indokoltságát kellett vizsgálni, mégpedig a bizonyítási eljárás során beszerzett vélemények és adatok alapján. Ez egy teljesen új eljárás, amelynek nem képezi alapját az elhelyező határozat és annak mellékletei. Az I. r. alperes felett ugyanis a II. r. alperes törvényességi felügyeletet nem gyakorol, ellenben mindkét gyámhatóság szakmai felügyeleti szerve az Észak-magyarországi Regionális Államigazgatási Hivatal Szociális és Gyámhivatala. A II. r. alperes tehát nem rendelkezhetett az I. r. alperes határozatának hatályon kívül helyezéséről. Az önállóan lefolytatott bizonyítási eljárás során beszerzett iratok és nyilatkozatok alapján pedig a II. r. alperes megalapozottan állapította meg, hogy a Gytv. 72. §-ának (2) bekezdésében részletezett súlyos veszélyeztetettség a gyermek

testi, érzelmi, értelmi és erkölcsi fejlődésében jelentős és helyrehozhatatlan károsodást okozott. Kérte költségei megállapítását is.

Az ítéltábla az előtte folyamatban lévő büntetőeljárás irataiból beszerezte a Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Bíróság elsőfokú határozatát, az ehhez kapcsolódó megállapításokat ítélete tényállásában rögzítette. A fellebbezések közül pedig a felperesét alaptalannak, az I. rendű alperesét alaposnak találta.

Az I. r. alperes határozatának meghozatalakor hatályban volt, a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás szabályairól szóló 2004. évi CXL. törvény (Ket.) 72. §-a (1) bekezdésének e) pontjából következően a közigazgatási határozat indokolásának tartalmaznia kell a megállapított tényállást és az annak alapjául elfogadott bizonyítékokat. Minthogy adott esetben az eljárás gyermekvédelmi intézkedés szükségességének megállapítása érdekében indult, az I. r. alperes ideiglenes hatályú elhelyezést elrendelő határozatának kétség kívül tartalmaznia kellett volna mindazon tényeket, amellyel az I. r. alperes a határozat meghozatalakor tudomással bírt, és amelyek alátámasztották a Gytv. 72. §-ának, illetve a Gyer. 95. §-ában foglalt feltételek fennálltát.

Az nem vitás, hogy az I. r. alperes határozata formailag a Ket. hivatkozott rendelkezésének nem felelt meg. A rendelkezésre álló okiratok tanúsága szerint azonban az I. r. alperes határozatának ezen alaki fogyatékosága a határozatban foglalt érdemi döntést megalapozatlanná nem tette.

Nem osztja az ítéltábla ebben a körben az elsőfokú bíróság azon álláspontját, mely szerint az I. r. alperes az ideiglenes hatályú elhelyezésről kizárólag az apai nagymama egyoldalú bejelentése, valamint az óvoda jelzése alapján döntött volna.

A perben becsatolt iratokból megállapíthatóan a határozat keltének napján az érdemi döntés meghozataláig az I. r. alperes folyamatos kapcsolatban állt a ... Napköziotthonos Óvoda óvónőivel, valamint ... Község Gyermekjóléti Szolgálatának ügyintézőjével is, aki az óvoda jelzése alapján maga is vizsgálatot folytatott az ügyben. Az óvoda jelzése, a gyermekjóléti szolgálat vizsgálata, valamint a felperessel, az anyai nagyszülővel, a gyermek apjával és az apai nagyszülőkkel történt beszélgetések alapján az I. r. alperes bizonyítottan tudomással bírt a gyermek óvodában tanúsított magatartásáról, agresszivitásáról, a felperes és férje között kialakult súlyos válsághelyzetről, a tettegességig fajuló vitákról, amelynek a gyermek sorozatosan szem és fültanúja volt. Tudott továbbá arról, hogy a felperes a házassági konfliktusok miatt rendkívül rossz idegállapotba került, és időnként nem képes kontrollálni érzelmi kitöréseit. Tudott volt általa az is, hogy a házastársak közötti, időnként tettegességig fajuló állandó vita és konfliktus következtében a gyermek óvodai viselkedését állandó - és feltehetően az otthon látott magatartásmintát követő - agresszió jellemzi, azonban a felperes a gyermek viselkedészavarainak megszüntetése érdekében segítséget javaslat ellenére nem vett igénybe, ellenkezőleg, a gyermek óvodai magatartása kapcsán az intézmény folyosóján egy másik szülővel is hangos szóváltásba keveredett. Noha a határozat nem rögzíti, de az I. r. alperes az okiratok tanúsága szerint még a határozat meghozatala előtt nyilvánvalóan tudomást szerzett arról is, hogy a 2007. május 23-án reggel az apai nagyszülő és a

felperes között az apai nagyszülők lakásán kialakult és a ... alatti ingatlan előtt tovább folytatódó konfliktushelyzetben a felperes, elvesztve önuralmát, úgy dobta, vagy engedte el a nála lévő biciklit, hogy a vita hevében elfeledkezett arról, hogy a gyermek a biciklin rajta ül, és nem számolt azzal, hogy tette következtében a gyermek esetlegesen sérülést szenvedhet. Bizonyítja e tényt - többek között **CJ** perben tett tanúvallomása, mely szerint a határozat meghozatala előtti konzultáción az eseményt említette neki az I. r. alperes ügyintézője.

Bizonyított továbbá az is, hogy 2007. május 23-án a felperes mind az apai nagyszülő bejelentését kivizsgáló I. r. alperesi ügyintéző, mind pedig a gyermekjóléti szolgálat ügyintézője előtt elismerte, hogy hirtelen természetű, lobbanékony, a sorozatos konfliktushelyzet következtében idegileg kimerült, gyógykezelésre van szüksége, és annak érdekében, hogy a házassága konfliktusait családterápiával megoldja, így maga is helyesnek találta a gyermek apai nagymamánál történő ideiglenes elhelyezését. Az I. r. alperes tudott továbbá a határozat meghozatalakor arról is, hogy a gyermek és az apai nagyszülők közötti kapcsolat meghitt, a gyermek ragaszkodik az apai nagyszülőkhöz, a perbeli eseményt megelőzően is általában hetente két alkalommal náluk szokott aludni.

Mindezeket a tényeket, illetve nyilatkozatokat az I. r. alperes, illetve a gyermekjóléti szolgálat által tartott helyszíni ellenőrzésről felvett, közokiratnak minősülő jegyzőkönyvek, illetve hivatalos feljegyzések tanúsítják. E körben az ítéletábra szükségesnek tartja megjegyezni, hogy a Ket. 39. §-ának (1), illetve (6) bekezdéséből következően az eljárási cselekményről adott esetben elegendő hivatalos feljegyzést is készíteni, és erre az esetre a törvény nem követeli meg az ügyfél aláírását. Noha a Ket. 39. §-ának (6) bekezdésében foglaltakhoz fűzött kommentár szerint célszerűbb, ha az ügyintéző az ügyféllel záradék formájában elismerteti a hivatalos feljegyzésben feltüntetett tényeket, erre azonban az ügyfél nem kötelezhető, a hivatalos feljegyzés e nélkül is bizonyító erejű. Miután a felperes a per során nem döntötte meg az I. r. alperes által készített hivatalos feljegyzésekbe foglalt beleegyező nyilatkozatát, a közigazgatási eljárásban pedig kifejezetten elismerte, hogy a 2007. május 23-án történtek hatására maga is belátta azt, hogy célszerű a gyermek ideiglenes elhelyezése arra az időre, amíg akkori szándéka szerint a házassági konfliktusait megoldja, az I. r. alperes által készített közokiratok tartalmának valóságához fűződő vélelem nem dőlt meg. Nem releváns tehát, hogy a környezettanulmánynak, illetve a gyermekjóléti szolgálat által készített javaslatnak a fenti nyilatkozatokat tartalmazó részét a felperes nem írta alá.

Az ítéletábra álláspontja szerint az I. r. alperes a fentiekben rögzített valamennyi ismeret birtokában az adott napon megalapozottan következtetett a gyermek veszélyhelyzetére, és - többek között a felperes beleegyezésével - az azonnali intézkedést igénylő helyzetet helyesen ítélte úgy meg, hogy valamennyi, az eljárásban résztvevő félnek az áll érdekében, ha a gyermeket ideiglenesen annál az apai nagyszülőnél helyezi el, akihez a gyermek ragaszkodása nyilvánvaló, akinek lakásában a gyermek egyébként is otthonosan mozog, és akinél a felperes folyamatosan kapcsolatot tarthat a gyermekkel. Az eljárás ezen szakaszában az I. r. alperes nyilvánvalóan értékelte az apai nagyszülőnek azt az előtte tett nyilatkozatát is, mely szerint a gyermek felügyeletét, gondozását, ellátását vállalja, de eredetileg csak arra az időre, amíg a felperes és férje orvos közreműködésével túljutnak a

házasságuk válságán. Mindemellett az iratokból az is megállapítható, hogy, noha a gyermeket az I. r. alperes ügyintézője és jegyzője, a két óvodapedagógus, valamint a gyermekjóléti szolgálat munkatársa az anyai nagyszülőtől vitték el az apai nagyszülőhöz, az anyai nagyszülők egyike sem tiltakozott a gyermek elvitele ellen, és sem az I. r. alperes, sem a II. r. alperes eljárásában nem kérték a gyermek náluk történő elhelyezését.

Kétségtelen, hogy az apai nagyszülő bejelentéséből az a tény, hogy a felperes verte volna a gyermeket, utóbb nem bizonyosodott be, az apai nagyszülő eljárása során tett nyilatkozataiból azonban az állapítható meg, hogy az eljárást kifejezetten a gyermek érdekében kezdeményezte, őt kívánta megvédeni attól, hogy szem és fültanúja legyen a felperes és férje folyamatos és súlyos konfliktusokkal terhes családi életének. A nagyszülő érthető aggodását az I. r. alperes a fenti tények ismeretében nem tekinthette a gyermek érdekeivel ellentétben állónak, és a fentiekben részletezett valamennyi körülmény ismeretében megalapozottan jutott arra a következtetésre, hogy a gyermek súlyos veszélyeztetettsége fennáll.

A fenti okiratok által igazolt tények tehát az I. r. alperes döntését annak ellenére megalapozták, hogy az I. r. alperes határozatának indokolása formailag valóban jogellenesnek tekintendő.

Mindezek alapján az ítéltábla az I. r. alperessel szemben előterjesztett keresetet sem találta megalapozottnak.

A felperes fellebbezésével kapcsolatban mindenben osztja az elsőfokú ítéletben kifejtett jogi indokolást. A bírói gyakorlat valóban következetes a tekintetben, hogy a közigazgatási kártérítési felelősségét csak a kirívóan súlyos jogszabálysértés alapozza meg. A II. r. alperes azonban széles körben lefolytatott bizonyítási eljárás eredményeként, a bizonyítékokat mérlegelve jutott arra a következtetésre, hogy az ideiglenes hatályú elhelyezést fenn kell tartani. Döntése sem iratellenesnek, sem a bizonyítékok kirívóan okszerűtlen mérlegelésén alapulónak nem tekinthető, ezért az elsőfokú bíróság helytállóan jutott arra a következtetésre, hogy önmagában az a körülmény, hogy a másodfokon eljáró gyámhivatal a II. r. alperes határozatát megváltoztatta, a II. r. alperes kártérítési felelősségét nem alapozza meg.

A felperes egyébként a perben mindvégig alaptalanul hivatkozott arra, hogy a Gyvt-nek, illetve a Gyer-nek az ideiglenes hatályú elhelyezésre vonatkozó rendelkezései egyértelműnek lennének tekintendőek, azaz azok több értelmezési lehetőséget meg nem engedő előírásokat tartalmaznának. Az adott esetben mindkét alperesnek a rendelkezésére álló tényekből kellett a bizonyítékok értékelésével következtetést levonnia. Miután a döntés meghozatalának alapjául szolgáló ténymegállapítások, és így maga a döntés is mindkét esetben mérlegelés eredményeként történt, még az esetleges téves mérlegelés is kívül esne a felróhatóság körén.

A II. r. alperes a perben előterjesztett ellenkérelmében arra is helyesen hivatkozott, hogy a Gyvt. 72. és 73. §-ának rendelkezéséből következően mind az I., mind a II. rendű alperes eljárása önálló elsőfokú közigazgatási eljárásnak tekintendő, ezért a II. rendű alperes

hatáskörébe nem tartozott az I. rendű alperes határozatának felülvizsgálata. A II. r. alperesnek kizárólag a saját eljárása során feltárt bizonyítékok alapján kellett az érdemi döntését meghoznia, ezért még abban az esetben sem lenne megállapítható a terhére mulasztás, ha az I. r. alperes érdemi döntését jogellenesnek találta volna.

A felperes a keresetében mindvégig és mindkét alperesre vonatkozóan a meghozott határozatot minősítette olyan kárt okozó magatartásnak, amelynek következtében a gyermek 114 napos kényszerű távolléte számára lelki sérülést okozott, illetve amelynek végrehajtása következtében jó hírneve sérült. Ehhez képest az ítélet tábla nem tulajdonított jelentőséget **ZR** tanú vallomásaiban foglaltaknak. Kétségtelen, hogy az elsőfokú bíróság nem tette lehetővé a tanú és az I. r. alperesnek a per korábbi szakaszában ugyancsak tanúként kihallgatott ügyintézője közti szembesítést, ez azonban a fellebbezések érdemi elbírálását nem akadályozta. A gyermek ideiglenes hatályú elhelyezésének ténye ugyanis éppen a felperes perbeli előadása szerint már 2007. májusában kitudódott ... községben, de legalábbis a felperes mikrokörnyezetében. Ha tehát a felperes jó hírneve ez okból sérült, az már 2007-ben bekövetkezett, a felperes pedig a másodfokú gyámhatóság határozata következtében 2007. szeptemberében már ismét magánál tudhatta a gyermeket. **ZR** tanút azonban az elsőfokú bíróság a 2008. október 21-i tárgyaláson hallgatta meg, így a tanúnak az a vallomása, mely szerint a tanú meghallgatást megelőző két vagy három hónappal azelőtt, tehát 2008. nyarán tájékoztatta volna őt az I. r. alperes gyámügyi ügyintézője a felperesnek a gyermek ideiglenes hatályú elhelyezését megelőző, illetve az intézkedést kiváltó magatartásáról, kétséges és hiteltelen. A perben meghallgatott egyéb érdektelen tanúk vallomása ugyanis azt támasztotta alá, hogy a felperesről az I. r. alperes intézkedését követően alakult ki és nem általánosságban, csupán néhány emberben negatív vélemény, az tehát kizárólag az I. és II. r. alperesi határozatokban foglalt intézkedéssel áll okozati összefüggésben. Az okozati összefüggés azonban jogellenesség, illetve felróhatóság hiányában önmagában a kártérítési felelősség alapjául nem szolgálhat.

A fenti indokok alapján az ítélet tábla az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 253. §-ának (2) bekezdése alapján részben megváltoztatva a felperes keresetét elutasította.

Az elsőfokú ítélet részbeni megváltoztatása folytán az alperesek mindkét fokú eljárásban pernyertesek lettek, ezért az ítélet tábla a Pp. 78. §-ának (1) bekezdésében, valamint a 6/1986. (VI. 26.) IM rendelet 13. §-ának (2) bekezdésében foglaltakra figyelemmel mellőzte az I. r. alperes kötelezését perköltség és illeték megfizetésére, és a mindkét fokú eljárásban peresztes felperes által az I. r. alperesnek fizetendő perköltség összegét a teljes pertárgyérték figyelembe vételével a 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet alkalmazásával felemelte. A felperes ugyancsak teljes peresztestessége folytán köteles az állam által megtérítendő kereseti illeték teljes összegének megtérítésére, így az ítélet tábla a már hivatkozott 6/1986. (VI.26.) IM rendelet 13. §-ának (2) bekezdése, valamint az 1990. évi XCIII. törvény alapján ennek összegét is felemelte.

A fellebbezési eljárásban a felperes ugyancsak peresztestességére tekintettel köteles az alpereseknek az első- és másodfokú eljárásban felmerült és a Pp.

75. §-ának (1) és (2) bekezdése, valamint a 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet szerint számított költségei megfizetésére, illetve a 6/1986. (VI. 26.) IM rendelet 13. §-ának (2) bekezdésére figyelemmel a teljes fellebbezési érték után számított fellebbezési illeték megtérítésére.

D e b r e c e n, 2009. április 9. napján

Dr. Csiki Péter sk. a tanács elnöke, Süliné dr. Tózsér Erzsébet sk. előadó bíró, Dr. Veszprémy Zoltán sk. bíró

A kiadmány hitelül:

- kiadó -